

EUROPEISKA UNIONENS
DOMSTOL

ÅRSÖVERSIKT

ÅRSRAPPORT 2019

Europeiska unionens domstol: En garanti för ett effektivt EU-rättsligt skydd

---

ÅRSÖVERSIKT

ÅRSRAPPORT 2019

Europeiska unionens domstol är en av EU:s sju institutioner.

Domstolen är EU:s rättsliga myndighet och har till uppgift att säkerställa att EU-rätten följs och samtidigt se till att fördragen tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt.

Domstolen bidrar till att bevara EU:s värderingar och verkar för att stärka den europeiska integrationen genom sin rättspraxis.

Europeiska unionens domstol har två instanser: domstolen och tribunalen.

Innehållsförteckning

Förord av domstolens ordförande	5

1| År 2019 i ett nötskal

A/ Året i bilder	8
B/ Året i siffror	24

2| Den dömande verksamheten

A/ Tillbakablick på årets viktigaste domar	32
B/ Nyckeltal för den dömande verksamheten	53

3| Ett år präglad av öppenhet och dialog

A/ Större evenemang	62
B/ Nyckeltal	70

4| En administration i den europeiska rättskipningens tjänst

A/ En ständig strävan efter effektivitet	74
B/ Domstolen utvidgar sin närvaro på sociala nätverk	76
C/ En miljömedveten institution	78

5| Framtidsvisioner .....

81

6| Håll dig uppdaterad! .....

85

**" K l i m a t n ö d l ä g e ,
migrationskris, oro för att
värdena frihet, demokrati
och rättsstatsprincipen
inte respekteras ...
alla dessa utmaningar
måste hanteras på
lämpligt sätt – även från
domstolarnas sida –
i överensstämmelse med
de mål som eftersträvas
med den europeiska
integrationen."**

Koen Lenaerts

Ordförande för
Europeiska unionens
domstol

FÖRORD AV DOMSTOLENS ORDFÖRANDE

År 2019 har varit ett år kantat av högtidliga årsdagar och stora förändringar för EU-domstolen: det var tio år sedan Lissabonfördraget – som gav Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ställning som primärrätt – trädde i kraft, femton år sedan den "stora utvidgningen" av Europeiska unionen och trettio år sedan tribunalen inrättades. Slutligen fullbordades år 2019 reformen av EU:s domstolsstruktur, vilket innebär att tribunalen numera består av två domare per medlemsstat.

En mycket positiv begivenhet var invigningen, den 19 september 2019, av domstolens nya byggnad, det tredje tornet, som är slutpunkten i den femte utbyggnaden av domstolens *Palais*-byggnad. För första gången på 20 år är all personal samlad under ett och samma tak.

Jag gläder mig även över domstolens öppenhet mot allmänheten. Tecken på denna öppenhet är den stora framgång som öppet hus-dagen har rönt och det fördjupade samarbetet inom Europeiska unionens domstolsnätverk. Hädanefter kan medborgarna även ta del av begäran om förhandsavgörande från medlemsstaternas domstolar samt promemorior och andra utredningar från domstolens forsknings- och dokumentationsdirektorat som finns att tillgå på domstolens webbplats, i alla tillgängliga språkversioner.

I statistiskt hänseende var år 2019 exceptionellt av flera skäl. Under året avgjorde domstolen och tribunalen sammanlagt 1 739 mål, vilket är nära 2018 års historiska nivå. Domstolen avgjorde ett rekordhøgt antal mål (865 avgjorda mål år 2019 jämfört med 760 år 2018). Målltillströmningen (sammantaget 1 905 nya mål) har aldrig varit så kraftig. Bland de nya målen kan ett rekordhøgt antal mål om förhandsavgörande noteras (641), vilket vittnar om de nationella domstolarnas ökande förtroende för unionens domstolssystem. Sedan den 1 maj 2019 tillämpas en mekanism med prövningstillstånd för vissa överklaganden. Tack vare den kommer domstolen att kunna använda sina resurser bättre, vilket är i de rättssökandes intresse.

Läsaren av denna Årsöversikt 2019 kommer även att kunna konstatera alla ansträngningar som både domstolen och tribunalen gör för att minska handläggningstiderna i sin outtröttliga strävan efter en effektiv rättskipning av hög kvalitet (i genomsnitt var handläggningstiden 15,6 månader år 2019 jämfört med 18 månader år 2018).

Slutligen får vi inte glömma att år 2019 var ett turbulent år för Europeiska unionen. Klimatnödläge, migrationskris, oro för att värdena frihet, demokrati och rättsstatsprincipen inte respekteras ... alla dessa utmaningar måste hanteras på lämpligt sätt – även från domstolarnas sida – i överensstämmelse med de mål som eftersträvas med den europeiska integrationen, och de kommer att ha direkt inverkan på den dömande verksamheten vid domstolen och tribunalen.

Detta illustrerar den centrala roll som EU-domstolens instanser spelar för att främja den rättsliga unionen och de grundläggande värden den bygger på.

Sun

Mon

Wed

Thu

Fri

Sat

29

30

2

3

4

5

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

19

20

21

22

23

24

28

29

30

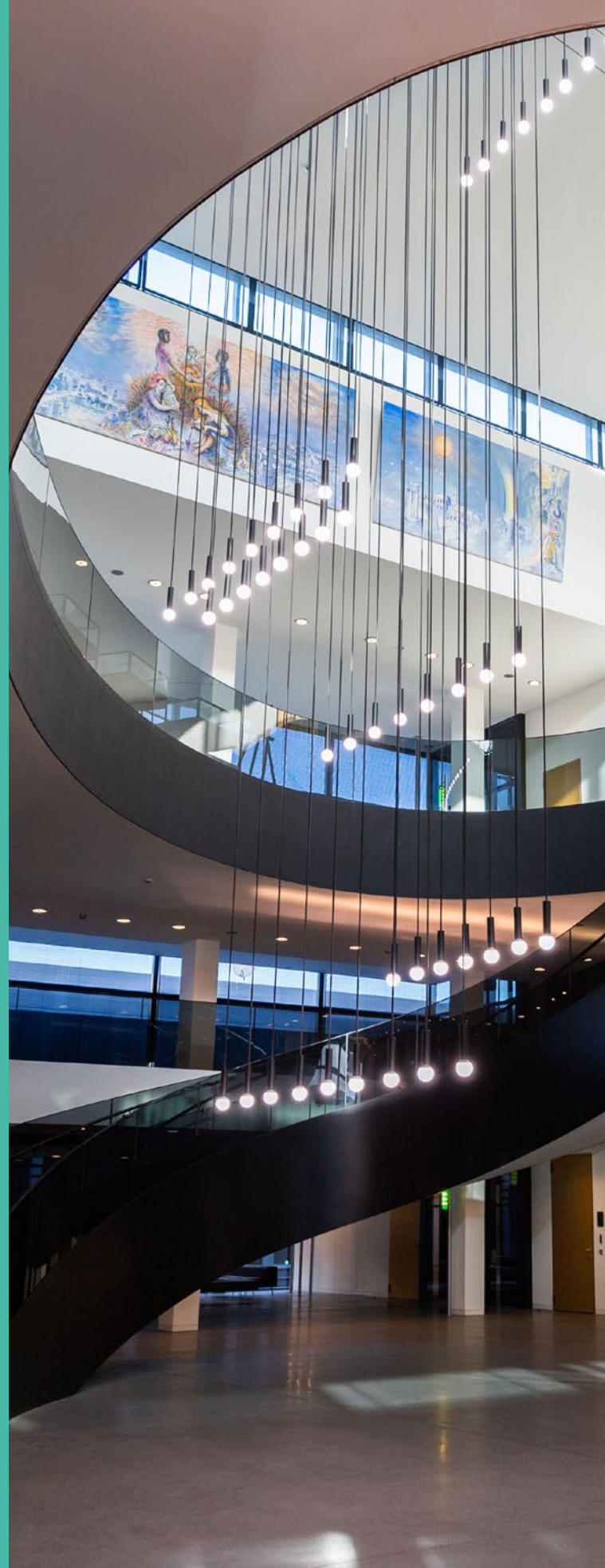
31

ÅR 2019 I ETT NÖTSKAL

A | ÅRET I BILDER

JANUARI

22 JANUARI

Dom i målet *Cresco Investigation*

Österrikisk lagstiftning som innebär att långfredagen är en **betald helgdag** endast för arbetstagare som är medlemmar i vissa trossamfund utgör **diskriminering på grund av religion** som är förbjuden enligt EU-rätten ([C-193/17](#)).

■ (Se sidan 40)

FEBRUARI

6 FEBRUARI

En ny generaladvokat vid domstolen

Preeti Kakkar (Estland) efterträder Nils Wahl (Sverige) som generaladvokat.

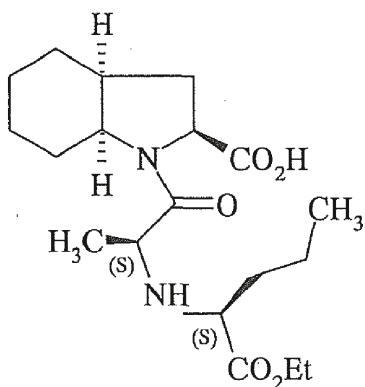

11 FEBRUARI

Mottagande av utmärkelsen "Puñetas de Plata"

Domstolen tilldelas den spanska juristtidningsföreningens (ACIJUR) silverutmärkelse. Den tilldelas årligen personer eller institutioner som utmärker sig genom sitt **arbete för lag och rätt**.

MARS

7 MARS

Dom i målet *Tweedale*

Tribunalen ogiltigförklarar beslutet av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) att inte bevilja tillgång till toxikologiska studier och studier av cancerogenitet avseende det verksamma ämnet **glyfosat**. Allmänheten har rätt att få tillgång till information om följderna av att ett aktivt ämne som potentiellt är giftigt och cancerframkallande släpps ut i miljön ([T-716/14](#) och [T-329/17](#)).

20 MARS

Två nya domare påbörjar sin tjänstgöring

Andreas Kumin (Österrike) efterträder Maria Berger som domare i domstolen. Som ett led i reformen av tribunalen tillträder **Ramona Frendo** (Malta) sin tjänst.

29 MARS

Begäran om förhandsavgörande i målet *Constantin Film/YouTube och Google* kommer in till domstolen

Tysklands högsta domstol (Bundesgerichtshof) frågar EU-domstolen om YouTube (Google) kan åläggas att lämna ut **telefonnummer, e-postadresser och IP-adresser** till de personer som laddat upp filmer i strid med upphovsrättsliga regler ([C-264/19](#)).

APRIL

8 APRIL

Besök av Internationella domstolen

En delegation från Internationella domstolen (ICJ), Förenta nationernas (FN) främsta rättsliga organ, besöker EU-domstolen. Under besöket diskuteras bland annat **ansvarsfördelningen, enligt internationell rätt**, mellan EU och medlemsstaterna på de områden som omfattas av EU-rätten.

30 APRIL

Yttrande om Ceta-avtalet

Den mekanism för att lösa tvister mellan investerare och stater som föreskrivs i **frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Kanada (Ceta)** är förenlig med unionsrätten ([Yttrande 1/17](#)).

MAJ

1 MAJ

Prövningstillstånd för vissa överklaganden införs

För att främja en god rättskipning införs en mekanism med prövningstillstånd för överklaganden av tribunalens avgöranden **där frågan redan har prövats av en oberoende överklagandenämnd**.

➡ (Se sidan 5)

14 MAJ

Dom i målet CCOO

Medlemsstaterna ska föreskriva en skyldighet för arbetsgivare att införa ett objektvt, tillförlitligt och tillgängligt system för **registrering av den dagliga arbetstiden** för varje arbetstagare ([C-55/18](#)).

➤ (Se sidan 41)

14 MAJ

Dom i målet Neymar

Registreringen av varumärket NEYMAR av en enskild är ogiltig, eftersom denna person lämnade in en registreringsansökan trots att han eller hon kände till den brasilianske fotbollsspelaren vars talang är internationellt erkänd ([T-795/17](#)).

➤ (Se sidan 45)

23 MAJ

Dom i målet Frank Steinhoff m.fl./ECB

Tribunalen ogillar den **skadeståndstalan som väckts mot Europeiska centralbanken (ECB)** av privata investerare, vilka lidit förluster till följd av omstruktureringen av den grekiska statsskulden genom obligatoriskt utbyte av statsobligationer som emitterats eller garanterats av den grekiska staten mot nya statsobligationer. Den kritiserade åtgärden utgjorde inte ett oproportionerligt och oacceptabelt ingrepp i de berörda investerarnas äganderätt, trots att dessa inte gett sitt samtycke ([T-107/17](#)).

JUNI

14 JUNI

Rundabordskonferensen "Domstolarna och konkurrensrätten"

Konferensen i tribunalens regi har temat utvärdering av de olika **systemen för domstolskontroll** på konkurrensrättens område.

➤ (Se sidan 63)

19 JUNI

Dom i målet *adidas*

Företaget Adidas **EU-varumärke** som utgörs av tre parallella ränder som placeras på produkten i vilken riktning som helst förklaras **ogiltigt**, eftersom det inte har förvärvat särskiljningsförmåga genom användning inom hela EU ([T-307/17](#)).

➤ (Se sidan 46)

24 JUNI

Dom i målet *kommissionen/Polen*

Den polska lagen om sänkning av **pensionsåldern för domare i Högsta domstolen** strider mot rättsstatsprincipen och principerna om domares oavsättlighet och oavhängighet ([C-619/18](#)).

➤ (Se sidan 36)

Marian Weyo/shutterstock.com

8 JULI

Dom i målet *kommissionen/ Belgien*

Belgien har inte underrättat kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att införliva direktivet om höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, och medlemsstaten blir därför skyldig att betala vite med 5 000 euro per dag. Detta är första gången som domstolen ålägger en ekonomisk påföljd till följd av en medlemsstats underlåtenhet att **meddela vilka åtgärder den har vidtagit för att införliva** ett direktiv med nationell rätt ([C-543/17](#)).

fizkes/shutterstock.com

9 JULI

Begäran om yttrande angående *Istanbulkonventionen*

Europaparlamentet frågar om förslagen om **Europeiska unionens anslutning till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet** är förenlig med fördragen ([Yttrande 1/19](#)).

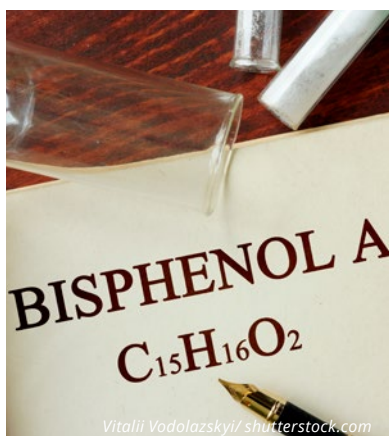
BigTunaOnline/shutterstock.com

10 JULI

Dom i målet *Amazon*

Amazon är skyldigt att **ge konsumenter tillgång till ett kommunikationsmedel** för att snabbt kunna kontakta företaget och kommunicera effektivt med det ([C-649/17](#)).

➡ (Se sidan 43)

11 JULI

Dom i målet *bisfenol A*

Tribunalen bekräftar att bisfenol A ska stå kvar i Reach-förordningens förteckning som ett **ämne som inger mycket stora betänkligheter** på grund av att det kan vara skadligt för den mänskliga reproduktionsförmågan. EU har antagit denna förordning i syfte att förbättra skyddet av människors hälsa och miljön mot riskerna med kemikalier ([T-185/17](#)).

➡ (Se sidan 33)

SEPTEMBER

19 SEPTEMBER

Invigning av det tredje tornet

Domstolens nya byggnad, det tredje tornet, invigs av ordföranden Koen Lenaerts i närvaro av Hans Kungliga Höghet storhertig Henri av Luxemburg och Luxemburgs premiärminister Xavier Bettel. Med sina 115 meter är tornet Luxemburgs **högsta byggnad**.

➡ (Se sidan 64)

Se videon på YouTube

24 SEPTEMBER

Domar i målen *Starbucks och Fiat Chrysler* ("tax rulings")

Tribunalen anser inte att den skattemässiga stödåtgärd som **Nederländerna genomfört till förmån för Starbucks** är olaglig och ogiltigförklarar kommissionens beslut ([T-760/15](#) och [T-636/16](#)).

Däremot ogillar tribunalen talan mot kommissionens beslut om att **Luxemburgs stödåtgärd till förmån för Fiat Chrysler Finance Europe** är olagligt ([T-755/15](#) och [T-759/15](#)).

➡ (Se sidan 48)

25 SEPTEMBER

Symposiet "Europeiska unionens tribunal i den digitala tidsåldern"

Tribunalens trettioårsjubileum uppmärksammas genom ett evenemang vid domstolen.

■ (Se sidan 65)

På domstolens YouTube-kanal finns **minnesfilmen** från jubileet som bland annat innehåller intervjuer med tribunalens första ledamöter, och på webbplatsen Curia finns [skriftsamlingen från symposiet](#)

Se videon på YouTube

26 SEPTEMBER

Partiell ny tillsättning av tribunalens ledamöter och nya domare

Tribunalens sammansättning förändras till följd av **den partiella ny tillsättningen av domartjänster och utökningen av antalet domare**. Följande personer har utnämnts: Tuula Pynnä (Finland), Gerhard Hesse (Österrike), Mirela Stancu (Rumänien), Iko Nömm (Estland), Laurent Truchot (Frankrike), Johannes Christoph Laitenberger (Tyskland), Roberto Mastroianni (Italien), José Martín y Pérez de Nanclares (Spanien), Ornella Porchia (Italien), Miguel Sampol Pucurull (Spanien), Petra Škvařilová-Pelzl (Tjeckien), Gabriele Steinfatt (Tyskland), Rimvydas Norkus (Litauen) och Tamara Perišin (Kroatien). Tribunalen har **52 ledamöter**.

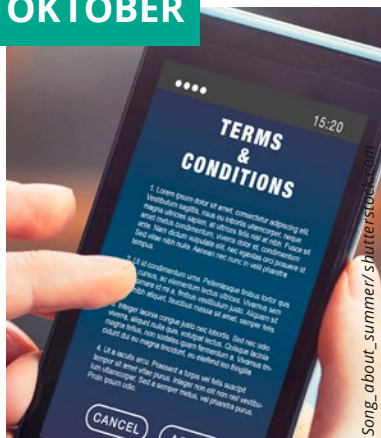

26 SEPTEMBER

Val av tribunalens ordförande och vice ordförande

I samband med den partiella ny tillsättningen av tribunalens ledamöter väljs **Marc van der Woude** (Nederländerna) av övriga ledamöter till ordförande för tribunalen för en period av tre år. Han var sedan år 2016 vice ordförande för tribunalen. **Savvas Papasavvas** (Cypern), domare i tribunalen sedan år 2004, väljs till vice ordförande, likaså för en period av tre år.

OKTOBER

1 OKTOBER

Dom i målet *Planet49*

För att skydda personuppgifter är det inte tillåtet att placera **kakor**, vilka tjänar till att samla in upplysningar om internetanvändare, i deras utrustning om de inte har gett ett uttryckligt och aktivt **samtycke** ([C-673/17](#)).

■ (Se sidan 39)

7 OKTOBER

Två nya domare i domstolen tillträder sin tjänst

Domarna **Niilo Jääskinen**, som efterträder Allan Rosas (Finland), och **Nils Wahl**, som efterträder Carl Gustav Fernlund (Sverige) avlägger högtidlig försäkran vid den högtidliga sammankomst som hålls vid domstolen.

19 OKTOBER

Öppet hus vid EU-domstolen

Med **4 825 besökare** var 2019 års upplaga av Öppet hus-dagen en oöverträffad framgång.

■ (Se sidan 65)

21 OKTOBER

Talan i målet *Wagenknecht/ Europeiska rådet* väcks vid tribunalen

En ledamot av det tjeckiska parlamentet anklagar Europeiska rådet för att det inte agerat med anledning av den tjeckiska premiärministerns **intressekonflikt** vad gäller tilldelningen av **EU-subventioner** ([T-715/19](#)).

24 OKTOBER

Dom i målet *Rubiks kub*

Tribunalen **ogiltigförklarar det varumärke** som utgörs av formen på den berömda kuben. Skäl: kubens form styrs uteslutande av dess tekniska funktion ([T-601/18](#)).

➡ (Se sidan 46)

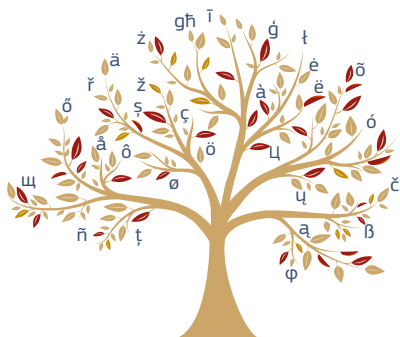
NOVEMBER

8 NOVEMBER

Talan i målet *kommissionen/ Ungern* väcks vid domstolen

Kommissionen anser att den ungerska så kallade **"Stop Soros"**-lagen strider mot EU-rätten. Den lagen innebär bland annat att asylansökningar som lämnas in av personer som kommer till Ungern från ett säkert tredjeland automatiskt avslås och att **hjälp till asylsökande** vars ansökan inte kan beviljas kriminaliseras ([C-821/19](#)).

13 OCH 14 NOVEMBER

Seminariet "Flerspråkighetens konkreta uttryck och skydd"

Domstolen välkomnar aktörer inom vitt skilda områden – filosofi, juridik och naturvetenskap – för att förklara för dem hur en flerspråkig domstol arbetar rent praktiskt och för att lägga grunden till ett framtida samarbete **till främjande av flerspråkighetens värden.**

■ (Se sidan 66)

14 NOVEMBER

Två nya ledamöter av revisionsrätten avger högtidlig försäkran

I samband med den partiella ny tillsättningen av revisionsrättens ledamöter tillträder **Ivana Maletić** (Kroatien) och **Viorel Ştefan** (Rumänien) sina tjänster och avlägger en högtidlig försäkran att de ska fullgöra sina uppgifter med fullständig oavhängighet, i unionens allmänna intresse.

18 OCH 19 NOVEMBER

Domarmöte

Varje år samlas domare från de högsta domstolarna i alla medlemsstater och EU-domstolens ledamöter för att **diskutera EU-rättsliga frågor.**

■ (Se sidan 67)

19 NOVEMBER

Nytt från Europeiska unionens domstolsnätverk

EU-domstolen **publicerar** doktrin och en mängd andra juridiska dokument från domstolsnätverkets plattform på sin webbplats.

■ (Se sidan 75)

DECEMBER

1 DECEMBER

Lissabonfördraget 10 år

Ett av Lissabonfördragets viktigaste bidrag var att det gav **Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna** samma rättsliga värde som fördragen. För domstolens del innebar fördraget en rad förändringar, exempelvis vad gäller sättet att utnämna domstolens ledamöter samt enskilda personers tillgång till prövning i domstolen och tribunalen. Det blev dessutom möjligt att i ett **fördragsbrottsförfarande** ålägga en medlemsstat ekonomiska påföljder redan i den första domen där fördragsbrottet konstateras.

3 DECEMBER

Seminariet "EU and UN Sanctions: an EU perspective"

Tribunalen är värd för ett seminarium som anordnats av det finländska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionens tjänst för utrikespolitiska instrument och Europeiska utrikestjänsten. Deltar gör även en delegation som representerar Förenta nationernas ombudsman.

19 DECEMBER

Dom i målet *Airbnb*

Frankrike får inte kräva att Airbnb ska inneha en yrkeslegitimation för fastighetsmäklare, eftersom **detta krav inte har anmälts** till kommissionen i enlighet med **direktivet om elektronisk handel (C-390/18)**.

19 DECEMBER

Dom i målet *Niki Luftfahrt*

Flygbolag ansvarar för **skada som en passagerare orsakas genom att en mugg med varmt kaffe välter**. Det krävs inte att denna olyckshändelse beror på en risk som är nära förbunden med lufttransport (**C-532/18**).

19 DECEMBER

Dom i målet *Junqueras Vies*

En **person som väljs in i Europaparlamentet** får ställning som ledamot av den institutionen så snart som valresultatet officiellt har tillkännagjorts och åtnjuter från den tidpunkten den immunitet som följer med denna ställning (särskilt immuniteten under resa som gör det möjligt för den nya parlamentsledamoten att bege sig till parlamentet och delta i den konstituerande sessionen). Om en nationell domstol anser att det finns skäl att den berörda personen fortfarande är häktad måste den ansöka om att Europaparlamentet upphäver immuniteten (**C-502/19**).

B | ÅRET I SIFFROR

Institutionen år 2019

I statistiskt hänseende var år 2019 exceptionellt på två sätt.

Det totala antalet mål som har avgjorts av domstolen och tribunalen ligger nära den historiska nivån från föregående år (1 739 avgjorda mål jämfört med 1 769 år 2018).

Måltillströmningen till de båda instanser är likaså större än någonsin tidigare: 1 905 nya mål sammantaget (jämfört med 1 638 mål år 2018 och 1 656 år 2017).

Den ökade arbetsbelastningen märks även i verksamheten på domstolens olika administrativa avdelningar, vilka i sitt dagliga arbete stöder de dömande instanserna.

RESURSER

429

MILJONER EURO

i budgeten för år 2019

DOMSTOLEN

1

DOMARE

per medlemsstat

11

**GENERAL-
ADVOKATER**

TRIBUNALEN

2

DOMARE

per medlemsstat (från och med september 2019)

2 256 **TJÄNSTEMÄN OCH
ÖVRIGA ANSTÄLLDA**

1 367 = 61%
889 = 39%

Andelen kvinnor på chefsbefattningar inom domstolens administration är högre vid domstolen än genomsnittet inom de europeiska institutionerna.

Innehas av kvinnor:

54 %

av handläggartjänsterna

39 %

av chefsbefattningarna (på mellannivå
och högre nivå)

VERKSAMHETSÅRET

(DOMSTOLEN OCH TRIBUNALEN)

1 905

INKOMNA MÅL

1 739

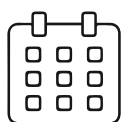
AVGJORDA MÅL

2 500

PÅGÅENDE MÅL

168 286

RÄTTEGÅNGSHANDLINGAR REGISTRERADE VID KANSLIERNA

Genomsnittlig
handläggningstid cirka

15,6 månader

Domstolen **14,4** månader

Tribunalen **16,9** månader

3 199

meddelanden från domstolen publicerades i
Europeiska unionens officiella tidning

ANDEL RÄTTEGÅNGSHANDLINGAR SOM LÄMNATS IN VIA E-CURIA:

Domstolen: 80 %

Tribunalen: 93 %

Antal användarkonton
till e-Curia: 6 588

e-Curia är en it-applikation som utvecklats av EU-domstolen. Den gör det möjligt för parternas företrädare (i mål vid domstolen och tribunalen) och nationella domstolar i samband med begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen att enbart på elektronisk väg utväxla inlagor med de båda kanslierna.

Se videon på YouTube

SPRÅKTJÄNSTEN

Domstolen är en flerspråkig institution och måste därför kunna handlägga ett mål oavsett vilket av EU:s officiella språk som målet har inletts på. Domstolens avgöranden publiceras därefter på samtliga dessa språk.

24 RÄTTEGÅNGSSPRÅK,
DET VILL SÄGA

552 SPRÅKKOMBINATIONER

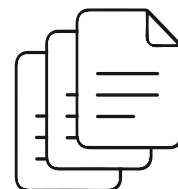
600 JURISTLINGVISTER SOM
ARBETAR MED ÖVERSÄTTNING

Vid domstolen översätts dokument i enlighet med tvingande språkregler som innebär att alla EU:s 24 officiella språk kan användas i förfarandet. De dokument som översätts är alla mycket komplicerade juridiska texter. Detta är skälet till att domstolens översättningstjänst bara anställer **juristlingvister** med en fullständig juristutbildning och fördjupade kunskaper i minst två officiella språk utöver modersmålet.

Arbetsbörda (sidor att översätta): **1 245 000 sidor**

Antal sidor översatta av den juridiska översättningstjänsten: **1 265 000**

Resultat av spargärder för att minska behovet av översättning: **580 000 sidor**

71 TOLKAR FÖR MUNTliga
FÖRHANDLINGAR OCH
MÖTEN

617 FÖRHANDLINGAR
OCH MÖTEN MED
SIMULTANTOLKNING

Se videon på YouTube

DIALOG MED JURISTER OCH ENSKILDA MEDBORGARE

2 824

NATIONELLA DOMARE TOGS EMOT AV DOMSTOLEN
FÖR ATT DELTA I SEMINARIER, UTBILDNING, BESÖK OCH
PRAKTIK

UNGEFÄR

23 000

BESÖKARE TOGS EMOT
PÅ DOMSTOLEN

- JURISTER
- JOURNALISTER
- STUDENTER
- ENSKILDA MEDBORGARE

DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN

Alex Yuzhakov/shutterstock.com

A | TILLBAKABLICK PÅ ÅRETS VIKTIGASTE DOMAR

Hälsa och miljö

Se videon på YouTube

Föroreningar i luft, mark och vatten liksom de risker som är förknippade med farliga ämnen utgör en global utmaning. Europeiska unionens medlemsstater arbetar gemensamt för att bekämpa denna miljöförstöring genom att införa stränga regler på EU-nivå, bland annat gemensamma gränsvärden.

.....

Efter en fråga från en belgisk domstol som flera invånare i **Huvudstadsregionen Bryssel** vänt sig till klargjorde EU-domstolen att enskilda personer som är direkt berörda av överskridandet av gränsvärden kan begära att en domstol ska kontrollera valet av placering av **stationer för mätning av luftkvaliteten** och vidta alla nödvändiga åtgärder gentemot den behöriga nationella myndigheten. Domstolen preciserade även att lämpliga åtgärder för att luften ska återfå god kvalitet ska vidtas så fort som ett gränsvärde har överskridits vid en enda provtagningspunkt i en viss zon.

Dom av den 26 juni 2019, *Craeynest m.fl.*, C-723/17

Vad mer specifikt gäller de **gränsvärden för kvävedioxid** som gäller sedan år 2010, konstaterade domstolen, efter det att kommissionen väckt talan om fördragsbrott, att dessa gränsvärden systematiskt och varaktigt har överskridits i flera tätbebyggelser och zoner i Frankrike, bland annat i **Paris, Lyon, Marseille och Strasbourg**. Frankrike borde dessutom ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att överskridandet skulle vara så kortvarigt som möjligt.

Dom av den 24 oktober 2019, *kommissionen/Frankrike*, C-636/18

År 1999 antogs ett EU-direktiv om deponering av avfall i syfte att förebygga, eller så långt möjligt minska, de negativa effekterna på miljön och människors hälsa av att avfall grävs ned i marken. För att uppnå det syftet skulle medlemsstaterna, senast år 2009, se till att alla deponier som fanns på deras territorium var i överensstämmelse med de stränga tekniska kraven enligt direktivet eller också stänga dem. År 2015 hade **Italien** fortfarande inte vidtagit nödvändiga åtgärder för **44 deponier**. Kommissionen väckte talan om fördragsbrott och domstolen slog fast att Italien inte hade uppfyllt sina skyldigheter enligt EU-rätten.

► Dom av den 21 mars 2019, kommissionen/Italien, C-498/17

När det gäller grundvatten som förorenas av **nitrat** från jordbruket kom domstolen fram till att **enskilda och andra enheter – om de direkt berörs av överskridandet av gränsvärdena** – ska kunna kräva av de behöriga myndigheterna att de vidtar nödvändiga åtgärder om nitrathalten överskrider eller kan komma att överskrida gränsvärdet 50 mg/l vid en eller flera mätplatser (om utsläpp av kväveföreningar från jordbruket väsentligt bidrar till föroreningen av det aktuella grundvattnet).

► Dom av den 3 oktober 2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenlan, C-197/18

Enligt EU-lagstiftningen ska alla projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bli föremål för en **miljökonsekvensbedömning** innan tillstånd för projekten beviljas. År 2008 hade domstolen, efter det att kommissionen väckt talan om fördragsbrott, konstaterat att **Irland** inte hade uppfyllt den skyldigheten, eftersom tillstånd till uppförande av en **vindkraftspark** hade beviljats utan att någon sådan miljökonsekvensbedömning hade gjorts. För att avhjälpa denna brist ska miljökonsekvensbedömningen göras senare, eventuellt efter det att anläggningen tagits i bruk. Bedömningen kan leda till att tillståndet ändras eller rent av återkallas. År 2018 väckte kommissionen på nytt talan mot Irland, som fortfarande inte hade gjort någon miljökonsekvensbedömning. Domstolen beslutade således att Irland skulle åläggas att betala ett schablonbelopp på 5 miljoner euro och löpande vite med 15 000 euro per dag från och med den dag då denna andra dom meddelades till och med den dag då domen från år 2008 följs.

► Dom av den 12 november 2019, kommissionen/Irland, C-261/18

I januari 2017 lade Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) till ämnet **bisfenol A** på den så kallade kandidatförteckningen för tillstånd för ämnen som inger mycket stora betänkligheter, på grund av att ämnet kan vara skadligt för reproduktionsförmågan. I och med att bisfenol A fördes upp på denna förteckning uppkom en rad skyldigheter för de som tillhandahåller en produkt som innehåller det ämnet. Till dessa skyldigheter hör bland annat att ge information till de aktörer som ingår i leveranskedjan och även till slutkonsumenterna. I juli 2017 omklassificerades bisfenol A som ett "ämne som inger mycket stora betänkligheter för människors hälsa" på grund av sina hormonstörande egenskaper. En sammanslutning som företrädde europeiska plasttillverkare, varav fyra bolag som saluförde bisfenol A, väckte talan vid tribunalen. Den ogillade talan och bekräftade att bisfenol A skulle stå kvar i förteckningen över så kallade kandidatämnen, och detta även när det användes som isolerad intermediär.

► Dom av den 11 juli 2019, PlasticsEurope/Echa, T-185/17,

► och dom av den 20 september 2019, PlasticsEurope/Echa, T-636/17

Space Kraft / shutterstock.com

Migranternas rättigheter och skyldigheter

Migrationskrisen i Europa är fortfarande en källa till många frågor. Domstolen har vid flera tillfällen prövat mål som rör asylansökningar och handläggningen av dessa. I EU-lagstiftningen fastställs de villkor som tredjelandsmedborgare eller statslösa ska uppfylla för att kunna beviljas internationellt skydd (flyktingdirektivet). Det finns även gemensamma normer och förfaranden för tredjelandsmedborgares återvändande för det fall de vistas olagligt i medlemsstaterna (återvändandedirektivet). EU-rätten innehåller också regler om fördelningen av ansvaret för att pröva asylansökningar mellan medlemsstaterna (Dublin III-förordningen).

.....

I **Frankrike** återinfördes tillfälligt **kontroller av de inre gränserna**, eftersom det bedömdes att det förelåg ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten. Den marockanske medborgaren Abdelaziz Arib kontrollerades i närheten av den spanska gränsen och det misstänktes att han olagligen rest in i Frankrike. Cour de Cassation (Högsta domstolen, Frankrike) frågade EU-domstolen om Frankrike kunde välja att inte tillämpa det förfarande som fastställs i återvändandedirektivet på Abdelaziz Arib. EU-domstolen slog fast att **en medlemsstats inre gräns vid vilken kontroller har återinförts inte kan likställas med en yttre gräns**.

► Dom av den 19 mars 2019, Arib, C-444/17

Ett annat mål rörde tre personer som hade beviljats eller ansökt om flyktingstatus. Den mottagande medlemsstaten beslutade beträffande dessa personer att återkalla flyktingstatusen respektive avslå ansökan av skäl som hängde samman med säkerheten och samhällsskyddet i denna medlemsstat. Domstolen ansåg att om en tredjelandsmedborgare eller en statslös person hyser **välgrundad fruktan för förföljelse i sitt ursprungsland** ska han eller hon anses vara en "flykting" i den mening som avses i flyktingdirektivet och i Genèvekonventionen, oberoende av om personen formellt har beviljats flyktingstatus eller inte.

► Dom av den 14 maj 2019, M, X och X, C-391/16 PPU m.fl.

I "Dublin III"-förordningen fastställs kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat. I ett sammanhang som rörde brexit slog domstolen fast att **en medlemsstat som har anmält sin avsikt att lämna EU fortfarande är ansvarig medlemsstat enligt Dublin III-förordningen**. Det är dock upp till varje medlemsstat att bestämma under vilka villkor den avser att själv pröva en ansökan om internationellt skydd som den inte är ansvarig för.

Dom av den 23 januari 2019, *M.A. m.fl.*, C-661/17

På begäran av en tysk domstol preciserade domstolen, vad gäller tillämpningen av Dublin III-förordningen, att en asylsökande kan överföras till den medlemsstat som normalt sett är ansvarig för att behandla hans eller hennes ansökan **såvitt de förväntade levnadsförhållandena där inte är sådana att den asylsökande skulle hamna i extremt materiellt armod, i strid med förbudet mot omänsklig eller förnedrande behandling**. Med andra ord, en medlemsstat får vägra att överföra asylsökande till den medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökan om det finns systembrister i asyلفörfarandet där.

Dom av den 19 mars 2019, *Jawo m.fl.*, C-163/17 m.fl.

Rättsstatsprincipen

Se videon på YouTube

Rättsstatsprincipen hör till de värden som är gemensamma för EU:s medlemsstater och som unionen bygger på (artikel 2 FEU). Den grundar sig på tanken att ingen står över lagen och är nära sammanbunden med flera andra grundläggande principer såsom principerna om legalitet, likhet inför lagen, rättssäkerhet, förbud mot godtyckligt utövande av exekutiva befogenheter, tillgång till rättslig prövning av oberoende och opartiska domstolar samt respekt för mänskliga rättigheter, såsom dessa garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Under år 2019 uttalade sig domstolen vid flera tillfällen om rättsstatsbegreppet, särskilt i fråga om domstolars oberoende i förhållande till den verkställande och den lagstiftande makten. Tribunalen tog för sin del ställning till lagenligheten av EU-institutionernas rättsakter i förhållande till de grundläggande rättigheterna.

I två mål där kommissionen väckt talan om fördragsbrott kom domstolen fram till att rättsväsendets oavhängighet skadas dels genom den **reform av domstolväsendet** som genomförts i Polen år 2017 vad gäller **pensionsåldern** för domare och åklagare, dels genom den polska lag från år 2018 som sänkte pensionsåldern för domare vid högsta domstolen, med en möjlighet att **kvarstå i tjänst även efter uppnådd pensionsålder om Republiken Polens president lämnar sitt samtycke, vilket presidenten kan göra efter eget skön.**

► Dom av den 5 november 2019, kommissionen/Polen, C-192/18,

► och dom av den 24 juni 2019, kommissionen/Polen, C-619/18

Domstolen har dessutom funnit att den **nya avdelning för disciplinära mål vid Polens högsta domstol** som inrättades år 2017 ska uppfylla kravet på domares oavhängighet. Annars kan den inte utöva sin behörighet i mål som gäller pensionering av domare vid högsta domstolen.

► Dom av den 19 november 2019, A.K. m.fl., C-585/18 m.fl.

I ett mål fann domstolen att den **tyska åklagarmyndigheten, till skillnad från den litauiska och den franska åklagarmyndigheten, inte i tillräcklig grad uppfyller kraven på oavhängighet** för att kunna utfärda en europeisk arresteringsorder.

► Dom av den 27 maj 2019, OG m.fl., C-508/18 m.fl.

► Dom av den 12 december 2019, JR m.fl., C-566/19 m.fl.

Domstolen har emellertid slagit fast att **en europeisk arresteringsorder är giltig** även när den utfärdas av åklagarmyndigheter som eventuellt kan komma att, direkt eller indirekt, påtvingas anvisningar från behörig minister eller till och med från en förvaltningsmyndighet. Detta gäller **under förutsättning att arresteringsordern kan bli föremål för prövning av en oberoende domstol, antingen före eller efter utfärdandet**. Den har även beslutat att en europeisk arresteringsorder som syftar till att ett utdömt fängelsestraff ska verkställas är giltig även om arresteringsordern utfärdats av en myndighet som inte är en domstol, och att detta också gäller om myndighetens beslut inte kan överklagas till domstol.

► Dom av den 9 oktober 2019, NJ, C-489/19

► Dom av den 12 december 2019, XD, C-625/19

► Dom av den 12 december 2019, ZB, C-627/19

I en rad domar ogiltigförklarade tribunalen rådets beslut om **frysning av tillgångar** tillhörande sju högt uppsatta ukrainska medborgare som var föremål för straffrättsliga förfaranden i Ukraina för förskingring av statliga medel. En av dessa personer var Ukrainas tidigare president, Viktor Janukovyjtj. Tribunalen ansåg att rådet inte hade kontrollerat att de ukrainska myndigheterna verkligen hade garanterat den grundläggande rätten till försvar och till ett effektivt domstolsskydd i dessa förfaranden.

► Dom av den 11 juli 2019, Janukovyjtj/rådet m.fl., T-244/16 m.fl.

Ivan Marc/shutterstock.com

Skydd av personuppgifter och internet

Se videon på YouTube

EU:s regler om skydd av personuppgifter är avsedda att ge en stark och sammanhängande ram för skyddet av sådana uppgifter, oavsett hur de samlas in (exempelvis näthandel, banklån eller jobbsökning). Reglerna gäller både företag och offentliga och privata organisationer inom och utanför EU som tillhandahåller varor eller tjänster, som till exempel Facebook eller Amazon, när dessa begär tillgång till eller återanvänder personuppgifter. Under år 2019 uttalade sig domstolen vid flera tillfällen om det ansvar som följer med insamling och behandling av personuppgifter, särskilt vad gäller personuppgifter på internet.

.....

I ett mål som domstolen prövade hade en person begärt att en potentiellt ärekränkande **kommentar** som en användare hade publicerat på **Facebook** skulle raderas. Domstolen ansåg att EU-rätten inte hindrar att en värdtjänstleverantör, exempelvis Facebook, ska vara skyldig att radera eller blockera åtkomst till innehåll som är identiskt med eller, under vissa omständigheter, motsvarar information som tidigare bedömts vara olaglig av domstol. Ett sådant föreläggande skulle till och med kunna gälla globalt enligt den internationella rätt som medlemsstaterna ska följa.

■ Dom av den 3 oktober 2019,
Eva Glawischnig-Piesczek/Facebook Ireland Limited, C-18/18

EU-rätten ska även skydda användare från intrång i deras privatliv, bland annat mot risken att hemliga identifieringsuppgifter eller liknande ger tillträde till användarnas terminalutrustning utan deras kännedom. I det sammanhanget har domstolen slutligt avgjort frågan om på vilket sätt samtycket till lagring och användning av så kallade **kakor** ska ges. Den slog nämligen fast att användaren av en webbplats ska lämna ett specifikt samtycke till att kakor placeras i hans eller hennes utrustning och kommunicerar med denna och att samtycket inte är giltigt om det lämnas genom en på förhand ikryssad ruta som användaren ska avmarkera för att vägra sitt samtycke.

► Dom av den 1 oktober 2019, Planet49 GmbH, C-673/17

När det gäller känsliga uppgifter har franska Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) ställt frågor som gav EU-domstolen möjlighet att precisera sin rättspraxis. Den fann att förbudet mot behandling av vissa kategorier av känsliga personuppgifter även gäller sökmotorleverantörer, såsom Google. En sökmotorleverantör som tar emot **en begäran om borttagande av länkar** från en webbsida som innehåller känsliga uppgifter ska göra en avvägning mellan den de grundläggande rättigheter som tillkommer den person som begärt borttagande och de grundläggande rättigheter som tillkommer internetanvändare som eventuellt är intresserade av att få tillgång till denna information.

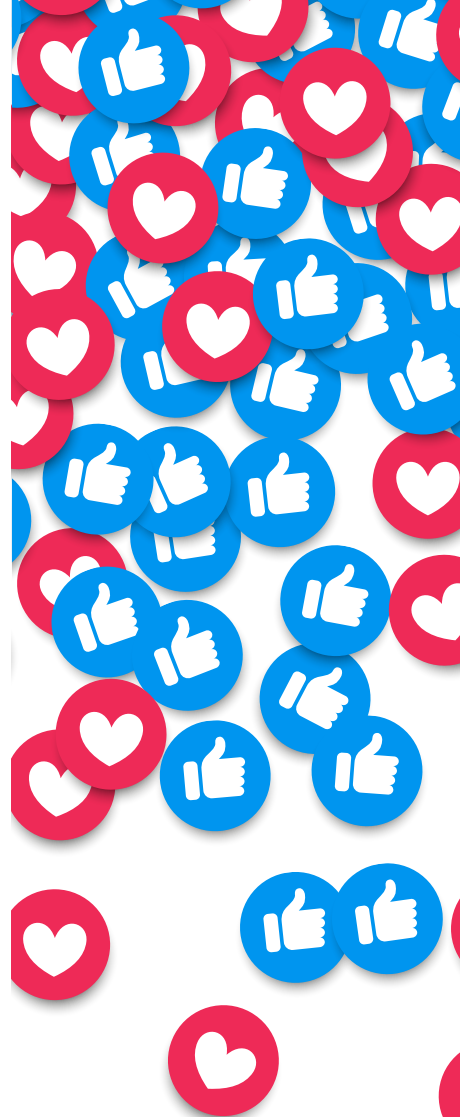
► Dom av den 24 september 2019, GC m.fl., C-136/17

I ett annat mål som rörde Google i vilket det framställts en **begäran om borttagande av länkar** slog domstolen fast att EU-rätten inte innebär att en sökmotorleverantör är skyldig att se till att borttagandet omfattar samtliga versioner av dess sökmotor. Sökmotorleverantören måste dock se till att **länkar tas bort från samtliga versioner av sökmotorn som motsvarar medlemsstaternas landsdomäner** och vidta åtgärder som kan hindra eller i betydande utsträckning avhålla de internetanvändare som från någon av medlemsstaterna gör en sökning på personens namn, från att skaffa sig tillgång till de länkar som begäran avser via den träfflista som visas vid denna sökning.

► Dom av den 24 september 2019, Google LLC, C-507/17.

Slutligen prövade domstolen ett mål som rörde ett företag som sålde kläder på nätet. Företaget hade integrerat **Facebooks så kallade gilla-knapp** på sin webbplats. Domstolen fann att webbplatsoperatören kan vara gemensamt ansvarig, med Facebook, för insamlingen och överföringen av webbplatsbesökarnas personuppgifter. Webbplatsoperatören har dock, i princip, inget ansvar för de åtgärder som Facebook därefter vidtar med dessa uppgifter.

► Dom av den 29 juli 2019, Fashion ID GmbH, C-40/17

Skydd av arbetstagares rättigheter

Se videon på YouTube

Genom EU-rätten skyddas arbetstagares rättigheter på flera sätt. Exempelvis garanteras likabehandling i arbetslivet genom förbudet mot diskriminering på grund av bland annat religion, och det finns regler om lika lön för kvinnor och män. EU-lagstiftningen samordnar medlemsstaternas olika sociala trygghetssystem och är samtidigt avsedd att genomföra principen om likabehandling av kvinnor och män på detta område. Det finns dessutom en mängd regler om de konkreta villkoren i anställningsavtal, till exempel vad gäller arbetstidens förläggning och förbättringar av säkerheten för arbetstagare och deras hälsa. Genom EU-lagstiftningen garanteras även rörligheten inom EU för personer med fria yrken.

.....

I **Österrike** är **långfredagen** en **betald** helgdag enbart för medlemmar i de protestantiska kyrkorna med augsburgisk eller schweizisk trosbekännelse, den gammalkatolska kyrkan och den protestantisk-metodistiska kyrkan. Detta betyder att en medlem i ett av dessa trossamfund som behöver arbeta på långfredagen har rätt till ytterligare ersättning i form av ett helgdagstillägg. En av de anställda vid Cresco Investigation, som inte var medlem i något av dessa trossamfund, väckte dock talan mot sin arbetsgivare och krävde ersättning för det arbete han utfört på långfredagen. Domstolen kom fram till att det utgör **diskriminering på grund av religion som är förbjuden enligt EU-rätten** när endast arbetstagare som tillhör vissa trossamfund har rätt till helgdagstillägg för långfredagen.

► Dom av den 22 januari 2019, *Cresco Investigation*, C-193/17

I **Spanien** hade Instituto Nacional de la Seguridad Social (det statliga verket för social trygghet) beräknat en kvinnas ålderspension med utgångspunkt i att hon hade arbetat **deltid** under en stor del av sitt arbetsliv. EU-domstolen ansåg att den spanska lagstiftningen hade negativa effekter för de som arbetar deltid jämfört med personer som arbetar heltid, vilket utgör **indirekt diskriminering** och särskilt **missgynnar kvinnliga arbetstagare**.

► Dom av den 8 maj 2019, *Villar Láziz*, C-161/18

I **Frankrike** ifrågasatte en kvinnlig anställd villkoren för beräkningen av det avgångsvederlag och omskolningsbidrag som hennes arbetsgivare hade betalat ut i samband med att hon sades upp, vilket skedde under den tid då hon var föräldraledig på deltid. Frankrikes Cour de cassation (Högsta domstolen) vände sig till **EU-domstolen** som konstaterade att det var betydligt fler kvinnor än män som tog ut föräldraledighet på deltid och att den **franska lagen inte var förenlig med principen om lika lön för kvinnliga och manliga arbetstagare**.

► Dom av den 8 maj 2019, *Praxair MRC*, C-486/18

I ett annat mål hade den rumänske medborgaren Eugen Bogatu fått avslag på sin ansökan om **irländska familjeförmåner** för sina barn som var bosatta i Rumänien. Eftersom Eugen Bogatu varken utförde arbete som anställd eller mottog en avgiftsfinansierad förmån uppfyllde han nämligen inte något av de villkor som uppställs för att få rätt till familjeförmåner. EU-domstolen klargjorde dock att EU-rätten, mot bakgrund av förordningen om **samordning av de sociala trygghetssystemen**, inte kräver att en person utför arbete som anställd i en medlemsstat för att där ha rätt till familjeförmåner för sina barn som är bosatta i en annan medlemsstat.

► Dom av den 7 februari 2019, *Bogatu*, C-322/17

Som svar på en fråga från Audiencia Nacional (Centrala specialdomstolen, Spanien) slog EU-domstolen fast att medlemsstaterna ska ålägga arbetsgivare att inrätta ett **system för att registrera den dagliga arbetstiden för varje arbetstagare**. Systemet ska vara **objektivt, tillförlitligt och tillgängligt**. På så sätt garanteras den fulla verkan av de rättigheter som följer av stadgan och av arbetstidsdirektivet och syftet att säkerställa ett bättre skydd av arbetstagares säkerhet och hälsa kan uppnås.

► Dom av den 14 maj 2019, *CCOO*, C-55/18

I ett grekiskt mål hade **Atens advokatsamfund** gett avslag på den ansökan om registrering i den särskilda matrikeln för advokater som lämnats in av en **munk som var advokat** i Cypern. Som skäl för sitt beslut angav advokatsamfundet att ställningen som munk var oförenlig med utövandet av advokatyrtket. **Domstolen slog fast att ett sådant förbud mot att utöva advokatyrtket som följer av den grekiska lagstiftningen inte är tillåtet enligt direktivet om etablering av advokater. Den omständigheten att yrkesregler och etiska regler inte har harmoniserats medför inte att de får strida mot EU-rättens regler, särskilt inte proportionalitetsprincipen.**

► Dom av den 7 maj 2019, *Monachos Eirinaios*, C-431/17

Konsumenter

Se videon på YouTube

Konsumentskyddet är sedan länge en viktig fråga för EU som övervakar tillämpningen av konsumentskyddsreglerna för att garantera konsumenternas säkerhet och öka deras kännedom om sina rättigheter. Under år 2019 har domstolen vid olika tillfällen klargjort innebörden av dessa rättigheter på flera olika områden. Till exempel har skyddet av flygpassagerares rättigheter förstärkts under året.

.....

När det gäller en flygning med ett anslutningsflyg, från en medlemsstat till ett tredjeland via ett annat tredjeland, som omfattas av en enda bokning, kom domstolen fram till att det **flygbolag som genomförde den första flygningen** är skyldigt att **betala kompensation** till passagerare som har blivit kraftigt försenade vid ankomsten av den andra flygningen, vilken genomfördes av ett flygbolag som är etablerat utanför EU. EU-rätten innebär således att en flygpassagerare som har anlänt till sin slutliga destination med tre timmars försening eller mer kan begära kompensation från det EU-flygbolag som utförde den första flygningen trots att förseningen **uppstod vid den andra flygningen** och denna enligt ett avtal om gemensam linjebeteckning (*code sharing*) utfördes av ett flygbolag från tredjeland.

► Dom av den 11 juli 2019, *České aerolinie*, C-502/18

Domstolen har likaså ansett att ett flygbolag ska betala **kompensation** till passagerare vid en försening på tre timmar eller mer, även när förseningen beror på en skada på ett däck orsakad av en skruv på landningsbanan. Flygbolaget är dock inte skyldigt att betala kompensation om det **visar att det har använt sig av alla tillgängliga resurser för att begränsa förseningen**.

► Dom av den 4 april 2019, Germanwings, C-501/17

I ett mål som handlade om **e-handel** slog domstolen fast att en plattform, som Amazon, inte är skyldig att i samtliga fall tillhandahålla konsumenten sitt telefonnummer innan avtal ingås. Däremot ska konsumenten ges **tillgång till ett kommunikationsmedel** så att han eller hon snabbt kan komma i kontakt med den aktuella näringsidkaren och kommunicera effektivt med denne (elektroniskt kontaktformulär eller system för onlinesamtal (så kallad *chat*) eller uppringning).

► Dom av den 10 juli 2019, Amazon EU, C-649/17

I ytterligare ett mål på området e-handel fann domstolen att **konsumenters ångerrätt** även gäller köp av en **madrass** vars skyddsfilm har tagits bort av konsumenten efter leverans. Det kan nämligen antas att näringsidkaren, genom rengöring eller desinfektion, kan återställa madrassen i sådant skick att den kan användas på nytt utan det äventyrar kraven i fråga om hygien eller hälsoskydd. Konsumenten ansvarar dock för varje minskning av en varas värde som beror på att den hanteras på ett annat sätt än vad som är nödvändigt för att fastställa varans beskaffenhet, egenskaper och funktionsduglighet.

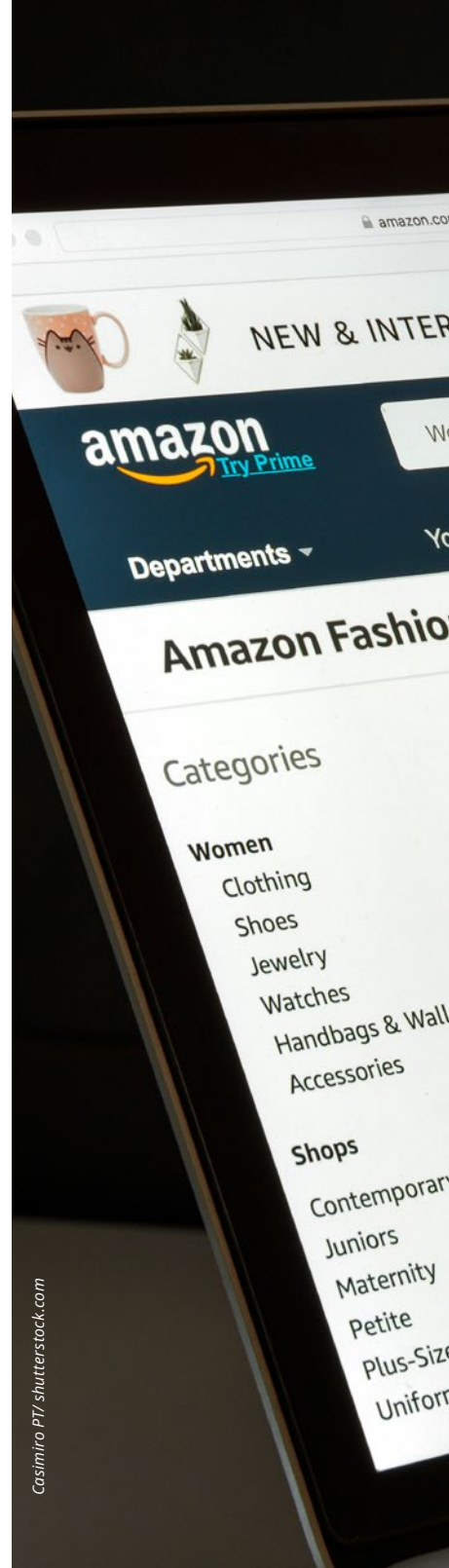
► Dom av den 27 mars 2019, slewo, C-681/17

Ett annat mål rörde **betalning av en tågbiljett genom autogirering**. Enligt ett avtalsvillkor i det tyska järnvägsföretaget Deutsche Bahns allmänna transportvillkor kunde endast trafikanter som är bosatta i Tyskland använda sig av autogireringssystemet Sepa. Domstolen fann att ett sådant avtalsvillkor strider mot EU-rätten. Kravet på bosättning i Tyskland innebär att det indirekt anges i vilken medlemsstat betalkontot ska finnas. Det är uttryckligen förbjudet för en betalningsmottagare att uppställa ett sådant krav.

► Dom av den 5 september 2019, Verein für Konsumenteninformation, C-28/18

År 2015 införde **Tyskland** en **väggavgift** som skulle betalas för personbilar som framfördes på det **statliga vägnätet**, inklusive motorvägar. Alla ägare av ett fordon som var registrerat i Tyskland skulle alltså betala denna avgift, i form av ett årligt kontrollmärke. För utlandsregistrerade fordon behövde avgiften endast betalas vid användning av motorvägar. Samtidigt beslutade Tyskland att ägare av fordon som var registrerade i Tyskland skulle få fordonsskatten nedsatt med ett belopp som åtminstone motsvarade den inbetalade väggavgiften. Domstolen kom fram till att det i praktiken endast var ägare och förare av fordon som var registrerade i andra medlemsstater som fick bära den ekonomiska bördan av väggavgiften. Avgiften skulle följaktligen anses vara diskriminerande och därför oförenlig med EU-rätten.

► Dom av den 18 juni 2019, Österrike/Tyskland, C-591/17

I ett mål som rörde frågan om EU-rätten tillåter att **EU-kontrollmärket "ekologiskt jordbruk"** används i fråga om produkter som kommer från djur som har **slaktats rituellt utan bedövning** slog domstolen fast att en sådan slaktmetod inte uppfyller gällande stränga djurskydds krav. Följaktligen är det inte tillåtet att använda EU:s logotyp för ekologisk produktion på produkter som kommer från djur som slaktats på detta sätt.

■ Dom av den 26 februari 2019, *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs*, C-497/17

Copyright

Immateriellrätt

EU har skapat ett mycket effektivt system för skydd av immateriella rättigheter, vilket innehåller mekanismer för att skydda och, vid behov, försvara varumärken, patent, formgivningar samt litterära och konstnärliga verk. Dessa regler bidrar tillsammans att stärka företagens konkurrenskraft, främjar skapandet av nya arbetstillfällen, forskningsfinansiering och innovation. Under år 2019 har både tribunalen och domstolen avgjort en rad mål på detta område och har bland annat haft tillfälle att närmare precisera dels villkoren för att ett EU-varumärke ska kunna registreras, dels de regler som avser intrång i formgivningar eller i skyddade geografiska beteckningar.

.....

I fråga om registrering av ett EU-varumärke har tribunalen klargjort att ett varumärke är ogiltigt om registreringsansökan lämnats in i ond tro. Det varumärke som var aktuellt i målet utgjordes av fotbollsspelaren Neymar Da Silva Santos Júnors förnamn. Tribunalen ogiltigförklarade varumärket, eftersom det inte var tänkbart att den som ansökte om registrering av varumärket **NEYMAR** inte kände till fotbollsspelaren då registreringsansökan lämnades in. Tribunalen ansåg dessutom att det enda tänkbara skälet till att varumärkesregistrering hade sökts var att sökanden hade haft för avsikt att snylta på det omstridda varumärket.

► Dom av den 14 maj 2019, *Moreira/EUIPO – Da Silva Santos Júnior*, T-795/17

Ett annat mål rörde ett varumärke som registrerats av bolaget **Adidas**. Varumärket utgjordes av tre parallella lika breda ränder på jämnt avstånd från varandra som placeras på produkten i vilken riktning som helst. Tribunalen ogiltigförklarade varumärket av det skälet att Adidas inte hade visat att just detta varumärke hade använts inom hela EU och att det där hade förvärvat särskiljningsförmåga som en följd av denna användning.

► Dom av den 19 juni 2019, Adidas/EUIPO –Shoe Branding Europe, T-307/17

På varumärkesrättens område har tribunalen även haft att ta ställning till vad som avses med en form vars väsentliga egenskaper är nödvändiga för att uppnå ett tekniskt resultat. I det aktuella fallet avsåg tribunalens bedömning ett figurmärke som utgjorde en återgivning av pusslet **Rubiks kub**. Varumärkesregistreringen förklarades ogiltig, eftersom tribunalen ansåg att varumärkets väsentliga egenskap – de svarta linjerna som korsar varandra, horisontellt och vertikalt, på varje sida av kuben och delar in sidorna i nio små kuber av samma storlek i tre rader med tre kuber i varje rad – är nödvändig för att uppnå det eftersträlvade tekniska resultatet.

► Dom av den 24 oktober 2019, Rubik's Brand Ltd/EUIPO, T-601/17

Inom varumärkesrätten finns en möjlighet att motsätta sig att ett varumärke registreras när det finns en risk för att det kännetecknen som avses med registreringsansökan förväxlas med ett äldre varumärke. Innehavaren av **varumärket CHIARA** hade således invänt mot registreringen av ett kännetecken som bestod dels av orden CHIARA FERRAGNI i svarta versaler med bokstaven "i" skriven i fetstil, dels av ett figurelement bestående av ett tecknat öga med långa svarta ögonfransar ovanför de båda orden. Tribunalen fann att den visuella och fonetiska likheten mellan kännetecknen var svag och att de i begreppsmässigt hänseende var olika. Eftersom de aktuella varorna (väsor och kläder) dessutom främst såldes i butiker med självbetjäning där kunderna baserar sina inköp på det visuella intrycket, så hindrar skillnaderna mellan de båda varumärkena att konsumenterna skulle kunna tro att varorna har samma ursprung.

► Dom av den 8 februari 2019, Serendipity m.fl. ("Chiara Ferragni")/EUIPO, T-647/17

Tribunalen har även behandlat en fråga rörande EU:s formgivningingsrätt i ett mål som handlade om en **skotermotiv**. I målet skulle avgöras om den gemenskapsformgivning av en skoter som innehades av ett kinesiskt företag återgav särdragen i det italienska företaget Piaggios **Vespa LX**. Tribunalen gjorde en jämförelse av de båda formgivningarna och fann att de gav olika helhetsintryck och att den kinesiska formgivningen hade särprägel i förhållande till den italienska. Det kinesiska företags skoter hade nämligen i huvudsak vinklade linjer medan skotern Vespa LX hade rundade linjer. Tribunalen ogillade följaktligen det italienska företags talan och tillät registrering av formgivningen av den kinesiska skotern.

► Dom av den 24 september 2019, Piaggio & C./EUIPO – Zhejiang Zhongneng Industry Group ("Vespa"), T-219/18

När det gäller ursprungsbeteckningar har domstolen slagit fast att skyddet för beteckningen "Aceto Balsamico di Modena" (balsamvinäger från Modena), som sedan år 2009 är upptagen i registret över skyddade ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar inte omfattar de icke-geografiska delarna av denna beteckning, det vill säga orden "aceto" och "balsamico". Den tyska producenten har alltså rätt att använda orden "**balsamico**" och "**deutscher balsamico**" för att beteckna sina produkter.

► Dom av den 4 december 2019,
Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena/Balema GmbH, C-432/18

Slutligen ska nämnas att domstolen har behandlat frågan om **sampling** och eventuella intrång i de rättigheter som tillkommer den som framställer ljudinspelningar. I ett mål som rörde den tyska gruppen **Kraftwerk** fann domstolen således att det kan innebära ett intrång i framställarens rättigheter om ett ljudavsnitt som hämtats från en inspelning genom sampling införs i en annan inspelning om rättighetsinnehavaren inte har gett sitt samtycke. Om ett ljudavsnitt som hämtats från en inspelning används i en form som är ändrad och inte igenkännbar vid lyssning innebär detta dock inte en kränkning av dessa rättigheter, även om samtycke saknas.

► Dom av den 29 juli 2019, *Pelham m.fl., C-476/17*

Murvin/ Shutterstock.com

balsamic vinegar

Statligt stöd

EU verkar för en välfungerande inre marknad genom att se till att reglerna om fri konkurrens följs. Dessa regler innebär bland annat att det är förbjudet för medlemsstaterna att ge vissa ekonomiska aktörer subventioner som deras konkurrenter inte får. Under år 2019 avgjorde domstolen och tribunalen flera mål som handlade om statligt stöd på så vitt skilda områden som förnybar energi, fotboll och formel 1. Några mål har rört skatter, särskilt förhandsbesked i skattefrågor från vissa medlemsstater som har medgett multinationella företag särskild skattebehandling, vilket enligt kommissionen är oförenligt med den inre marknaden.

När det gäller en medlemsstats **förhandsbesked om skatt** fann tribunalen att kommissionen hade gjort en riktig bedömning i sitt beslut om den stödåtgärd som **Luxemburg** hade genomfört till förmån för **Fiat Chrysler Finance Europe (FFT)**, ett företag i Fiatkoncernen som utförde finansiella tjänster åt koncernens europeiska bolag. Tribunalen påpekade att ersättningen för dessa tjänster inte hade fastställts på marknadsvillkor och att denna praxis, som godkänts av de luxemburgska myndigheterna, bidragit till att FFT:s skattebörda minskade till nackdel för bolagets konkurrenter som omfattades av Luxemburgs normala skatteregler.

► Dom av den 24 september 2019, *Luxemburg och Fiat Chrysler Finance Europe/kommissionen*, T-755/15 m.fl.

I ett annat mål som rörde sådana **förhandsbesked om skatt** ogiltigförklarade tribunalen kommissionens beslut om det statliga stöd som **Nederländerna** beviljat **Starbucks**. Enligt tribunalen hade kommissionen nämligen inte visat att Starbucks hade fått en konkurrensfördel genom den skattemässiga behandling som de nederländska myndigheterna medgett transaktioner inom Starbucks-koncernen.

► Dom av den 24 september 2019, *Nederländerna, Starbucks m.fl./kommissionen*, T-760/15 m.fl.

I ytterligare mål som rörde hur skatteåtgärder som medlemsstaterna vidtar ska bedömas i förhållande till EU:s konkurrensregler kom tribunalen fram till att både den **polska skatten inom detaljhandelssektorn** och den **ungerska reklamskatten** var i överensstämmelse med dessa regler. Tribunalen angav att dessa skatter, som inte belastar företag med låg omsättning och är progressiv för företag med hög omsättning, inte ger företag med lägre omsättning en konkurrensfördel enbart till följd av denna progressiva karaktär. Dessa skatteregler står i överensstämmelse med deras uttalade syfte att tillföra medel till den allmänna budgeten genom att stora företag som kan uppnå stordriftsfördelar av olika slag proportionellt sett betalar mer skatt än små företag.

► Dom av den 16 maj 2019, Polen/kommissionen, T-836/16 m.fl. och

► dom av den 27 juni 2019, Ungern/kommissionen, T-20/17

Tribunalen ogiltigförklarade även ett beslut i vilket kommissionen slog fast att en åtgärd som ett **privaträttsligt konsortium mellan italienska banker** vidtog till förmån för en av konsortiets medlemmar utgjorde statligt stöd. Ingripandet gjordes frivilligt och syftade till att erbjuda den medlemsbank som hade finansiella svårigheter en mer fördelaktig lösning för återbetalning till bankens insättare än den obligatoriska insättningsgaranti som i Italien inrättats genom lag. Enligt tribunalen hade kommissionen inte visat att italienska staten var involverad i denna åtgärd och inte heller att det var statliga medel som hade använts. Åtgärden kunde följaktligen inte betecknas som statligt stöd.

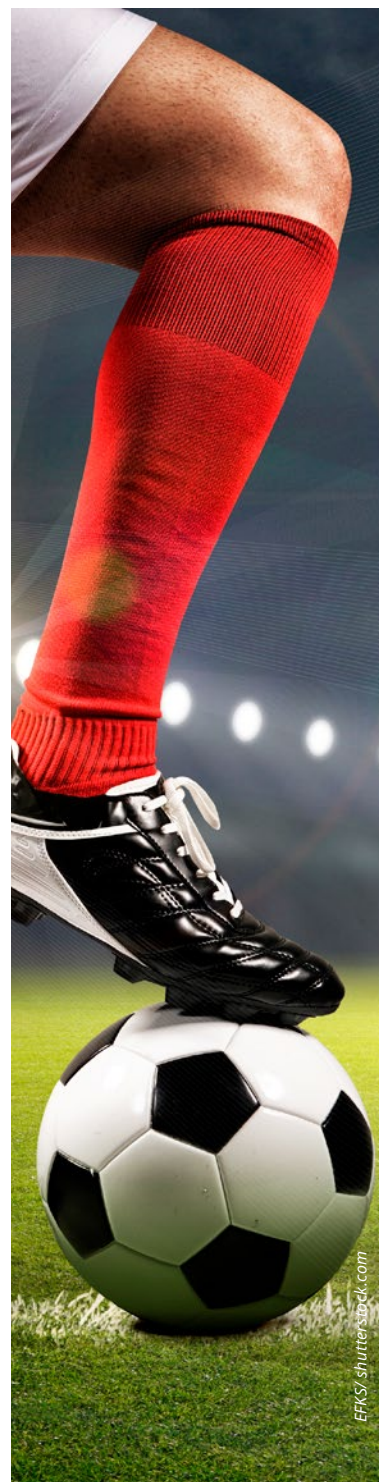
► Dom av den 19 mars 2019, Italien/kommissionen, T-98/16 m.fl.

Vad gäller idrottsvärlden ogiltigförklarade tribunalen kommissionens beslut om att de skatteregler som gällde de **spanska fotbollsklubbarna FC Barcelona, Real Madrid, Athletic Bilbao och Atlético Osasuna** utgjorde statligt stöd. I motsats till andra spanska sportklubbar som blivit tvungna att ombilda sig till idrottsaktiebolag fortsätter dessa fyra klubbar att verka som ideella föreningar. Denna ställning innebär enligt kommissionen att de kan fortsätta att omfattas av en lägre nominell skattesats. Tribunalen fann emellertid att kommissionen hade underlåtit att undersöka om denna skattefördel inte uppvägdes av att taket för skatteavdrag i samband med förvärv av nya spelare var lägre för dessa fyra klubbar.

► Dom av den 26 februari 2019, Athletic Club och Fútbol Club Barcelona /kommissionen, T-679/16 m.fl.

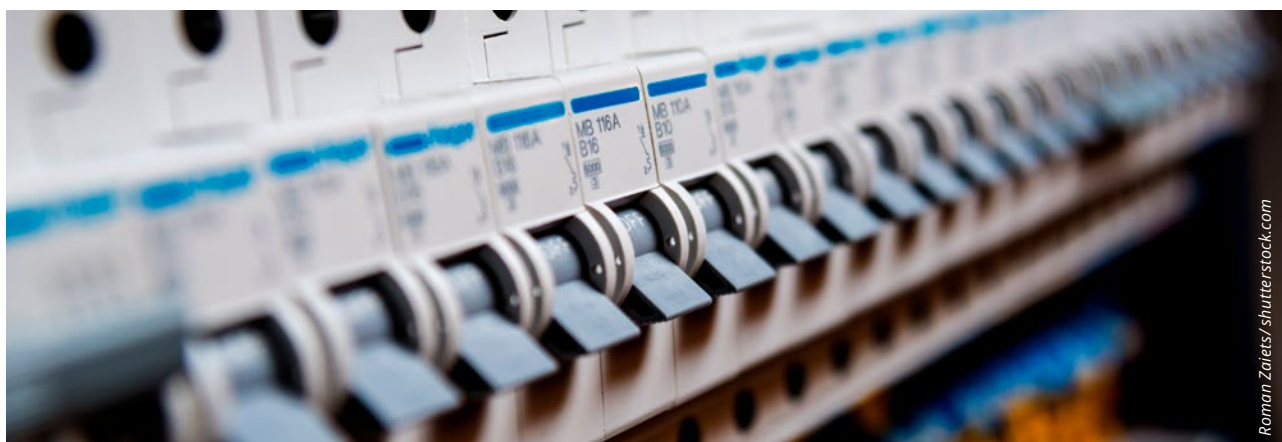
På samma område slog tribunalen fast att kommissionen hade gjort en riktig bedömning när den beslutade att den nya ägaren till **racerbanan Nürburgring**, vars tidigare ägare hade tagit emot statligt stöd i strid med den inre marknadens regler, inte kan bli skyldiga att återbetala detta stöd till de tyska myndigheterna. Det anbudsförfarande genom vilket driften av banan överlätits hade genomförts på ett öppet, transparent och icke-diskriminerande sätt och lett till ett marknadsmässigt försäljningspris, och det fanns ingen ekonomisk kontinuitet mellan de tidigare ägarna och den nya ägaren.

► Dom av den 19 juni 2019, NeXovation, Inc. och Ja zum Nürburgring eV/kommissionen, T-353/15 m.fl.

För sin del ogiltigförklarade domstolen, efter överklagande, kommissionens beslut att den tyska lagen om **förnybar energi** innehöll inslag av statligt stöd i den del som lagen dels garanterade företag som producerade elektricitet från förnybara energikällor ett högre pris än marknadspriset, dels minskade bidragen från tillverkningssektorns elintensiva företag till finansieringen av detta högre pris. Kommissionen hade nämligen inte visat att de fördelar som följde av denna lag härrörde från statliga medel och därmed utgjorde statligt stöd.

► Dom av den 28 mars 2019, Tyskland/kommissionen, C-405/16 P

Roman Zolotarev / shutterstock.com

B | NYCKELTAL FÖR DEN DÖMANDE VERKSAMHETEN

DOMSTOLEN

Domstolen kan huvudsakligen pröva följande typer av mål:

- **Begäran om förhandsavgörande**, när en nationell domstol är osäker på hur en av unionens rättsakter ska tolkas eller om rättsakten är giltig. Den nationella domstolen vilandeförklarar i ett sådant fall det nationella målet och ställer en fråga till EU-domstolen, som uttalar sig om hur de aktuella bestämmelserna ska tolkas eller om deras giltighet. Med hjälp av EU-domstolens svar kan den nationella domstolen sedan avgöra det nationella målet. I mål som kräver ett svar inom mycket kort tid (till exempel i fråga om asyl, gränskontroll, bortförande av barn och så vidare), används ett **förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande ("PPU")**.
- **Överklagande** av avgöranden som meddelats av tribunalen. Genom detta rättsmedel har domstolen möjlighet att upphäva tribunalens avgörande.
- **Direkt talan**, som huvudsakligen syftar till att
  - ♦ få en unionsrättsakt ogiltigförklarad ("**talán om ogiltigförklaring**") eller att
  - ♦ få fastställt att en medlemsstat har åsidosatt unionsrätten ("**talán om fördragsbrott**"). Om medlemsstaten inte följer domen i vilken fördragsbrottet fastställs kan domstolen efter en andra talan, en så kallad talan om "**dubbelt fördragsbrott**" besluta om ekonomiska påföljder för medlemsstaten.
- Begäran om **yttrande** för att få klargjort huruvida ett avtal som unionen avser att ingå med ett tredjeland eller en internationell organisation är förenligt med fördragen. En sådan begäran får framställas av en medlemsstat eller av en EU-institution (parlamentet, rådet eller kommissionen).

966 INKOMNA MÅL

BEGÄRAN OM
FÖRHANDS-
AVGÖRANDE:

641

varav 20 PPU

41

MÅL OM DIREKT TALAN

varav 35 mål om fördragsbrott och
2 mål om "dubbelt fördragsbrott"

Medlemsstater som oftast framställer begäran om förhandsavgörande:

TYSKLAND: 114

SPANIEN: 64

POLEN: 39

ITALIEN: 70

RUMÄNIEN: 49

ÖVERKLAGANDEN
AV TRIBUNALENS
AVGÖRANDE

266

BEGÄRAN
OM
YTTRANDE

1

ANSÖKNINGAR OM
RÄTTSHJÄLP

7

En part som inte har möjlighet att bära
kostnaderna för förfarandet får ansöka om gratis
rättshjälp.

865 AVGJORDA MÅL

601

MÅL OM
FÖRHANDS-
AVGÖRANDE

varav 10 PPU-mål

42

MÅL OM DIREKT TALAN

varav 25 fastställda fördragsbrott
mot 15 medlemsstater
varav 1 dom om
"dubbelt fördragsbrott"

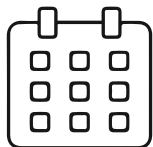
210

ÖVERKLAGANDEN AV TRIBUNALENS
AVGÖRANDE

där tribunalens avgörande upphävdes i 28 fall

1

YTTRANDE

GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID:

14,4 MÅNADER

.....
BRÅDSKANDE MÅL OM FÖRHANDSAVGÖRANDE:

3,1 MÅNADER

1 102 AVGJORDA MÅL

PER DEN 31 DECEMBER 2019

HUVUDSAKLIGA ÄMNESOMRÅDEN

Beskattning	94
Fri rörlighet, etableringsfrihet och inre marknaden	94
Immateriell och industriell äganderätt	62
Jordbruk	33
Konsumentskydd	81
Miljö	60
Område med frihet säkerhet och rättvisa	113
Socialrätt	55
Statligt stöd och konkurrens	123
Transport	42
Tullunionen	22

TRIBUNALEN

Tribunalen kan, i första instans, pröva mål där **fysiska eller juridiska personer (med juridiska personer avses bolag, föreningar m.m.)**, eller **medlemsstater** väcker direkt talan mot rättsakter antagna av Europeiska unionens institutioner, organ och byråer. Tribunalen kan även avgöra mål om ersättning för skada som institutionerna eller deras anställda orsakat. En stor del av målen är av ekonomisk art: immaterialrätt (EU-varumärken och formgivningar), konkurrens och statligt stöd samt tillsyn av banksektorn och den finansiella sektorn.

Tribunalen är även behörig att pröva tvister mellan Europeiska unionen och dess anställda.

Tribunalens avgöranden kan överklagas till domstolen, som då endast prövar rättsfrågor. I mål där frågan redan har prövats i två instanser (först av en oberoende överklagandenämnd och därefter av tribunalen) prövar domstolen endast överklagandet om det aktualiserar en fråga som är av vikt för enhetligheten eller konsekvensen i EU-rätten eller dennas utveckling.

939 INKOMNA MÅL

848 MÅL OM DIREKT
TALAN, VARAV

157

Mål om statligt stöd och konkurrens
(inbegripet 3 mål där talan väckts av en
medlemsstat)

270

Mål om immateriell och industriell
ägenderätt

87

Personalmål

334

Andra mål om direkt talan (inbegripet
12 mål där talan väckts av en
medlemsstat)

ANSÖKNINGAR OM RÄTTSHJÄLP:

55

En part som inte har möjlighet att bära kostnaderna för förfarandet
får ansöka om gratis rättshjälp.

874 AVGJORDA MÅL

787 MÅL OM DIREKT
TALAN, VARAV

102

Mål om statligt stöd och konkurrens

318

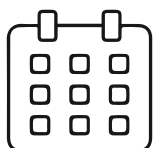
Mål om immateriell och industriell
ägenderätt

107

Personalmål

260

Andra mål om direkt talan

GENOMSnittlig handläggningstid:

16,9 MÅNADER

ANDEL AVGÖRANDEn FRÅN TRIBUNALEN SOM
ÖVERKLAGATS TILL DOMSTOLEN: **30 %**

PÅGÅENDE MÅL (PER DEN
31 DECEMBER 2019):

1 398

HUVUDSAKLIGA ÄMNESOMRÅDEN:

Ekonomisk och monetär politik	138
Immateriell och industriell äganderätt	274
Jordbruk	22
Konkurrens	64
Miljö	12
Offentlig upphandling	15
Restriktiva åtgärder	72
Statligt stöd	278
Tillgång till handlingar	30
Tjänsteföreskrifterna för EU-tjänstemän	141

ETT ÅR PRÄGLAT AV ÖPPENHET OCH DIALOG

A | STÖRRE EVENEMANG

Den löpande dialog som EU-domstolen för med nationella domstolar och unionsmedborgare är inte begränsad till domstolsförfaranden utan berikas varje år av en mängd diskussioner och utbyten av olika slag.

År 2019 var fyllt av möten och diskussioner som bidragit till att sprida och öka kunskapen om EU-rätten och EU-domstolens rättspraxis.

5 april

30 år med *European Law Moot Court*

Domstolen är värd för finalen i *European Law Moot Court* – en internationell pläderingstävling inriktad på EU-rätt – som år 2019 firar sitt 30-årsjubileum. Tävlingen anses vara den mest prestigefyllda rättegångstävlingen på EU-rättens område och har till syfte att främja de praktiska kunskaperna om EU:s rättsordning bland juridikstuderande. Cirka 80 universitetslag från Europa deltar, men bland deltagarna finns även lag från tredjeländer. I 2018–2019 års upplaga behandlas frågor om nationella domstolars oavhängighet, den europeiska arresteringsordern samt möjligheten för nationella domstolar som inte dömer i sista instans att ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen. Efter de **regionala finaler** som under året har hållits i **Ljubljana, Madrid, Florens och Aten**, bjuds de bästa lagen in till finalen som av tradition anordnas vid EU-domstolen. Efter överläggning i juryn, bestående av ledamöter av domstolen och tribunalen, utropas **Katholieke Universiteit Leuven** (Belgien) till vinnare av 2019 års upplaga. Priset för "bästa generaladvokat" går till Laura Tribess från **Genèves universitet** (Schweiz) och priset för "bästa ombud för kommissionen" till Demi van den Berg från **Nijmegens universitet** (Nederländerna). Priset för bästa skriftliga yttrande tilldelas slutligen **Osnabrücks universitet** (Tyskland).

3 och 4 maj

Final i *Central and Eastern European Moot Court*

Finalen i *Central and Eastern European Moot Court*, som detta år fyller 25 år, äger likaså rum vid EU-domstolen. Lag från 16 universitet i Central- och Östeuropa framför sina argument i olika frågor, såsom migration, den allmänna dataskyddsförordningen, rättsstatsprincipen och statens ansvar, inför en panel av domare i domstolen och tribunalen med generaladvokaten Eleanor Sharpston som ordförande. Segrare i 2019 års upplaga blir **Zagrebs universitet** (Kroatien), som i finalen mötte tävlande från Nationella universitetet "Kiev-Mohyla-akademin" i Kiev (Ukraina). Julia Jeleńska från **Warszawas universitet** (Polen) och Anna Jatsysjyn från Nationella universitetet "**Kiev-Mohyla-akademin**" i Kiev (Ukraina) vinner båda pris för "bästa plädering". Slutligen tilldelas **Karlsuniversitetet i Prag** (Tjeckien) pris för "bästa skriftliga yttrande".

Rundabordskonferensen "Domstolarna och konkurrensrätten"

Tribunalen anordnar en rundabordskonferens på temat om utvärdering av de olika systemen för domstolskontroll på konkurrensrättens område, böter, domstolarnas behandling av komplicerade tekniska och ekonomiska argument och digitaliseringen av ekonomin. Syftet med konferensen är att stora domstolar med behörighet på konkurrensrättens område ska **dela erfarenheter och bästa praxis** på områden som omfattas av den ekonomiska lagstiftningen. Panelen har följande ansedda medlemmar: Giovanni Pitruzzella, generaladvokat i domstolen, Stéphane Gervasoni, domare i tribunalen, Douglas H. Ginsburg, *Senior Judge* i United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit och professor vid George Mason University's Scalia Law School, och professor Dr. Jürgen Kühnen, domare i Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf, Tyskland).

14 juni

18 september

Konferens med debatt – "Ett justitiepalats i staden"

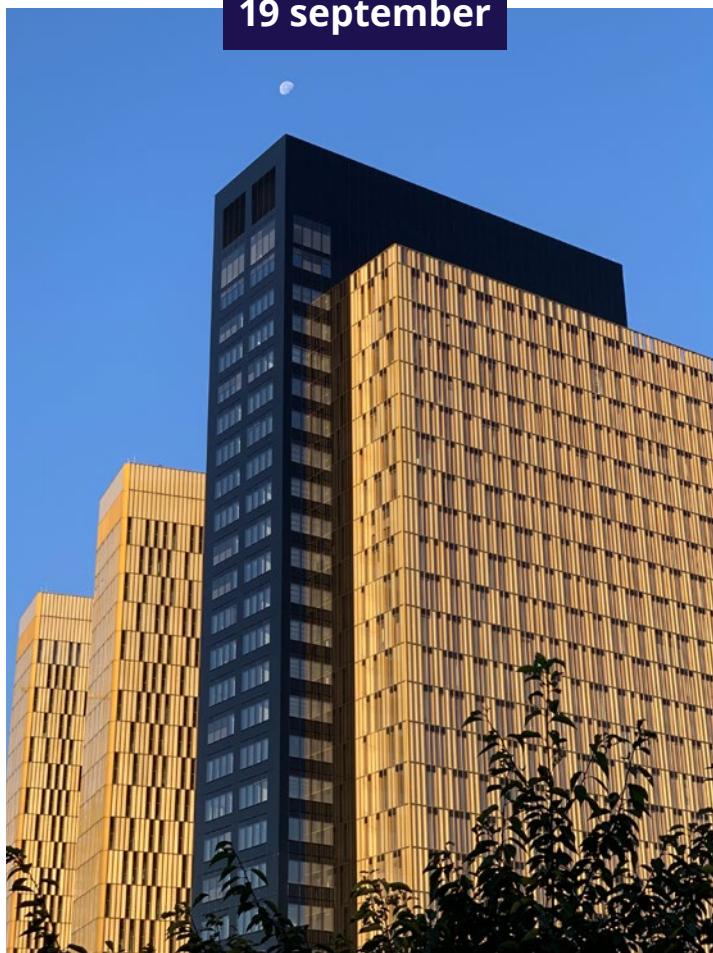
Dagen före invigningen av det tredje tornet anordnas en **konferens med debatt** som ägnas åt de arkitektoniska utmaningarna som följer av uppförandet av ett domstolskomplex. François Biltgen (Luxemburg), domare i domstolen och Byggnadskommitténs ordförande håller inledningsanförandet. Moderator är Antoine Garapon, generalsekreterare vid Institut des hautes études sur la justice (IHEJ, Frankrike). Även Dominique Perrault, arkitekten bakom den fjärde och den femte utbyggnaden av domstolens *Palais*-byggnad, och arkitekten Bernard Plattner håller ett anförande. I samband med invigningen skildrar **utställningen** med titeln "I en anda av lag och rättvisa: ett byggnadsverk i tiden. Uppförandet av ett justitiepalats för Europeiska unionen" de olika faserna i uppförandet av domstolens byggnader, från det ursprungliga *Palais* som invigdes år 1973 fram till nu.

Invigning av det tredje tornet

Domstolens nya byggnad, det tredje tornet, invigs av ordföranden Koen Lenaerts i närvaro av Hans Kungliga Höghet storhertig Henri av Luxemburg och Luxemburgs premiärminister Xavier Bettel. Med sina 115 meter är det Luxemburgs **högsta byggnad**.

19 september

25 september

Symposium i samband med tribunalens 30-årsjubileum

Europeiska unionens tribunal fyller 30 år. Det var den 25 september 1989 som de första ledamöterna av den nya instansen, som inrättades genom rådets beslut av den 24 oktober 1988, påbörjade sin tjänstgöring. Symposiumet "Europeiska unionens tribunal i den digitala tidsåldern" samlar deltagare i stora förhandlingssalen kring två teman: **"En domstolsprövning som är tillgänglig för alla"** och **"En effektiv domstolsprövning av hög kvalitet"**. Ett stort antal företrädare från europeiska, nationella och internationella institutioner, professorer i juridik, domare, jurister och advokater från samtliga medlemsstater deltar i symposiet, som hålls i närvaro av Luxemburgs minister med ansvar för kultur- och bostadsfrågor samt rättsliga frågor, Sam Tanson.

Öppet hus vid EU-domstolen

Varje år håller domstolen öppet hus för allmänheten. 2019 års upplaga organiseras i oktober, efter invigningen av det tredje tornet i domstolens byggnadskomplex, för att även allmänheten ska få besöka denna unika byggnad. **Fler än 4 800 personer** kommer för att besöka institutionen, vilket är det högsta antalet besökare någonsin vid detta evenemang. Allmänheten erbjuds **guidade turer** på alla EU-språk för att få inblick i hur EU-domstolens dömande instanser och andra avdelningar fullgör sitt uppdrag. Under hela rundvandringen finns stånd där personer som representerar institutionens olika avdelningar (tribunalens kansli, generaldirektoratet för flerspråkighet, avdelningarna för personal, forskning och dokumentation, biblioteket, byggnader och säkerhet samt EMAS) tar emot besökare som vill veta mer om domstolens verksamhet. Besökarna har även möjlighet att åka upp till **27:e våningen i det tredje tornet** för att njuta av den makalösa utsikten över Luxemburg med omnejd. Det här året är domstolen den enda av EU:s institutioner i Luxemburg som anordnar en öppet hus-dag.

19 oktober

13 och 14 november 2019

Seminarieret "FLERSPRÅKIGHETENS KONKRETA UTTRYCK OCH SKYDD"

År 2018 var det 60 år sedan förordningen om vilka språk som ska användas vid EU:s institutioner antogs. 2018 var även det år då domstolen började genomföra sin "Strategi för flerspråkigheten", som innehåller en rad olika initiativ i syfte att öka förståelsen för och värna om flerspråkigheten på det rättsliga området.

Den 13 och 14 november 2019 anordnas ett seminarium på temat flerspråkighetens konkreta uttryck och skydd.

Bland deltagarna märks Mireille Delmas-Marty, professor emeritus vid Collège de France, Michèle Gendreau-Massaloux, rådgivare till den ständiga sekreteraren vid Académie des sciences, Jürgen Trabant, ledamot av Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften och Barbara Cassin.

Barbara Cassin är en fransk språkvetare, hellenist och filosof. Hon är forskningsdirektör vid Frankrikes Centre national de la recherche scientifique (CNRS). År 2018 valdes hon till ledamot av Franska akademien.

"I november blev jag tillsammans med Mireille Delmas-Marty, Michèle Gendreau-Masssaloux och Jürgen Trabant inbjuden till Europeiska unionens domstol. Under detta besök hade jag förmånen att träffa de viktigaste aktörerna vid denna institution: ordföranden, justitiesekreteraren, tolkar – som är oundgängliga kuggar i maskineriet – och även chefer för olika avdelningar. Under dessa möten blev jag inte bara imponerad utan jag blev även rörd. Mina erfarenheter vid kommissionen i Bryssel där jag en gång i tiden var 'högnivåexpert' (som man säger på dålig svengelska) inom kommittén för flerspråkighet – då den fortfarande existerade – hade orsakat mig en viss oro. Detta besök i Luxemburg har gett tillbaka tron på Europa.

Umberto Eco sade att Europas språk är översättning. EU-domstolen är genuint flerspråkig, den talar alla språk och översätter konstant.

Franskan, arvtagare till den romerska rätten, är förvisso det gemensamma språket vid domstolens **överläggningar**, men EU:s samtliga officiella språk används konkret, tack vare juristlingvister och tolkar. Eftersom ett mål anhängiggörs på ett av de 24 språken (**rättegångsspråket**) kommer domen att avkunnas på detta språk och en översättning finns i regel tillgänglig samma dag på de 23 övriga språken. Mellan den kultur och världsbild som förmedlas av common law-systemets engelska och den romerska rättens franska kultur och världsbild – de 28 ländernas egna rättssystem inte att förglömma – finns det när allt kommer omkring endast 'oöversättliga' ord, till exempel 'right' som närmast betyder något i stil med 'rätt' och 'law' något i stil med 'lag'. Det mest anmärkningsvärda i mina ögon är hur dessa oöversättliga ord i de enskilda fallen driver fram nyskapelser: domstolen utvecklar självständiga begrepp inom EU-rätten. Detta gäller till exempel 'arbetstagare', 'make', '**överträdelse**': dessa ord får en ny betydelse för och genom EU-rätten och omfattar mer komplicerade och vidsträckt företeelser än i det allmänna språkbruket.

Det man skönjer här är överstatlighet och något verkligen europeiskt i världen. Denna 'europeiska' är så långt man kan komma från den Globish, där nivån ständigt anpassas nedåt, som man får vänja sig vid i Bryssel.

Med dels översättning som en metod för att överbrygga skillnader, dels terminologiskt nyskapande som kan sammansmälta dessa skillnader till en mer komplex enhet kan Europeiska unionens domstol enligt min mening tjäna som en konkret modell för ett Europa förenat i mångfalden.

Nästa etapp skulle vara att använda sig av den samlade mängden dokument som översatts vid domstolen i avancerad datorstödd översättningsteknik av typen djupinlärning – med bevarande av nödvändig sekretess – för att direkt ta vara på den skatt som juristlingvisterna har skapat. Kanske en väg att gå för Europa?”

Barbara Cassin

Domarna **överlägger** med utgångspunkt i ett utkast till dom som upprättats av referenten på franska, utan hjälp av översättare eller tolkar.

I varje mål ska ett **rättegångsspråk** fastställas. I mål om förhandsavgörande är rättegångsspråket den nationella domstolens språk. I mål om direkt talan är det språket som ansökan är avfattad på.

EU-kommissionen, fördragens väktare, kan inleda ett **överträdelseförfarande** mot en medlemsstat som inte uppfyller sina skyldigheter. Om överträdelsen inte upphör väcker kommissionen talan om fördragsbrott mot medlemsstaten.

18 och 19 november

DOMARMÖTE

Medlemsstaternas rättsliga traditioner och rättssystem skiljer sig åt, och ett nära samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna är en hörnsten i EU:s rättssystem. En ständig dialog är nödvändig för att upprätthålla rättsstatsprincipen, som ligger till grund för unionen, och för att öka förståelsen av medlemsstaternas nationella lagar och system. Domstolen anstränger sig på många sätt för att främja denna dialog, och det domarmöte som anordnas varje år sedan år 1968 är en metod. Dessa möten ger tillfälle att stärka samarbetet och förtroendet, inte endast mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, utan även mellan de nationella domstolarna själva.

Under 2019 års Domarmöte, det 51:a i ordningen, möts 159 domare från de 28 medlemsstaternas högsta domstolar och EU-domstolens ledamöter. I sitt välkomsttal påminner ordföranden Koen Lenaerts om den vikt EU-domstolen fäster vid sina "relationer med de nationella domstolarna" och framhåller att "detta möte är tänkt att vara interaktivt, ett ömsesidigt utbyte som också ger ledamöterna av vår institution tillfälle att få inblick i de nationella rättssystemens särdrag".

Årets två arbetsmöten ägnades åt temat ny rättspraxis avseende processuella aspekter i mål om förhandsavgörande (moderator är Thomas Bull, justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen, Sverige) och åt ny praxis i fråga om domstolar oberoende (moderator är Goran Selanec, ledamot av Författningsdomstolen, Kroatien). För att uppmärksamma att Europeiska unionens stadga sedan tio år har ställning som primärrättskälla ägnades dessutom tre workshoppar åt rättspraxis rörande stadgan.

UTBYTESPROGRAM MED ACA-EUROPE

EU-domstolen organiserar tillsammans med ACA-Europe (sammanslutningen av de högsta förvaltningsdomstolarna i Europeiska unionen) utbytesprogram för att domare från de högsta förvaltningsdomstolarna i medlemsstaterna ska få möjlighet att fördjupa sig i EU-rätten.

Maria Bakavou, föredragande vid Högsta förvaltningsdomstolen (Grekland), som har deltagit i ett utbytesprogram med EU-domstolen (ACA-Europe) delar med sig av sina intryck av denna erfarenhet i följande ordalag:

"Detta utbyte har varit en otroligt värdefull och berikande erfarenhet som, för den som är intresserad av EU-domstolens interna funktionssätt, kan ge mer kunskap och insikt än många års teoretiska studier. Denna del av mötet har dessutom visat på EU-domstolens fasta roll som väktare av de gemensamma europeiska värdena. Kontakten med EU-domstolens ledamöter var höjdpunkten på detta möte och denna kontakt bör fördjupas och uppmuntras. Jag är övertygad om att denna erfarenhet skulle vara till nytta för alla domare vid medlemsstaternas författningsdomstolar och högsta domstolar."

Maria Bakavou

OFFICIELLA BESÖK VID DOMSTOLEN

För att främja det institutionella samarbetet för domstolen en kontinuerlig dialog med övriga europeiska institutioner, internationella domstolar och medlemsstaternas institutioner och domstolar.

Som ett led i denna institutionella dialog har domstolen under år 2019 tagit emot besök av Europeiska centralbankens (ECB) ordförande Mario Draghi, den nya europeiska åklagarmyndighetens chefsåklagare Laura Codruța Kövesi, ordföranden för Europeiska frihandelssammanslutningens (Efta) övervakningsmyndighet Bente Angell-Hansen, och ordföranden för Europeiska nätverket för domstolsadministratörer Kees Sterk.

En delegation från Internationella domstolen i Haag har också besökt domstolen under år 2019.

Domstolen har även haft besök av delegationer från nationella domstolar, bland annat från den spanska författningsdomstolen (foto), Bulgariens högsta domstol, Nederländernas Hoge Raad (avdelningen för skattemål) (foto) och Beneluxdomstolen. Vidare har vice ordföranden för Bundesverfassungsgericht (Tysklands författningsdomstol) Stephan Harbath besökt domstolen.

Den har också tagit emot en rad högt uppsatta personer från medlemsstaterna, bland andra Irlands premiärminister Leo Varadkar, Tjeckiens premiärminister Andrej Babiš, statssekreteraren för Europeiska unionen vid Spaniens utrikesministerium Marco Aguiriano Nalda, Estlands justitieminister Raivo Aeg, Ungerns justitieminister László Trócsányi, Lettlands vice premiärminister tillika justitieminister Jānis Bordāns, Luxemburgs minister för transport och offentliga arbeten François Bausch, Förenade kungarikets justitieminister David Gauke och Sveriges EU-minister Hans Dahlgren.

Slutligen har EU-domstolen under år 2019 gjort ett officiellt besök vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i Strasbourg.

EN KONTINUERLIG DIALOG MED JURISTER

→ Fortsatt samarbete med nationella domare

MÖTEN MED
2 824
NATIONELLA DOMARE

- nationella domare har tagits emot i samband med det årliga domarmötet eller under en praktikperiod på 6 eller 10 månader vid en domares kabinett
- seminarier har anordnats vid EU-domstolen
- föredrag har hållits för nationella domare inom ramen för europeiska sammanslutningar och domstolsnätverk
- deltagande i högtidliga ceremonier då nationella högsta domstolar och domstolar i högre instans återupptar sitt arbete efter uppehåll samt möten med ordförandena och vice ordförandena för de högsta domstolarna i Europa

→ Främjande av juristers tillämpning och kunskap om EU-rätten

753
BESÖKSGRUPPER

som får en presentation om de muntliga förhandlingar de är åhörare i eller om de båda instansernas funktionssätt

varav **223** grupper av jurister

NÄRMARE BESTÄMT
4 560
PERSONER

272
JURISTPRAKTIKANTER

267
EXTERNA ANVÄNDARE

studenter, forskare, professorer som har gjort efterforskningar i institutionens bibliotek

EN NÄRA DIALOG MED EUROPEISKA MEDBORGARE

22 924 BESÖKARE

varav **4 825** i samband med att domstolen höll öppet hus

165 PRESSMEDDELANDEN

(det vill säga sammanlagt **1 953** språkversioner)

Varje pressmeddelande översätts till flera språk beroende på det intresse som målet väcker bland journalister och bland allmänheten i medlemsstaterna. Pressmeddelandena finns att läsa på domstolens webbplats curia.europa.eu.

416 TWEETS HAR SKICKATS VIA DOMSTOLENS

TWITTER-KONTON, SOM HAR **80 000** "FÖLJARE"

108 ANSÖKNINGAR OM TILLGÅNG TILL DOMSTOLENS
ADMINISTRATIVA HANDLINGAR OCH TILL DOMSTOLENS HISTORISKA ARKIV

UNGEFÄR **28 000** FÖRFRÅGNINGAR OM UPPLYSNINGAR PER ÅR

EN REGELBUNDEN OFFICIELL OCH INSTITUTIONELL DIALOG

6 HÖGTIDLIGA SAMMANKOMSTER

EN
ADMINISTRATION
I DEN EUROPEISKA
RÄTTSKIPNINGENS
TJÄNST

A | EN STÄNDIG STRÄVAN EFTER EFFEKTIVITET

Domstolens justitiesekreterare, tillika institutionens generalsekreterare, är chef för domstolens administrativa avdelningar under ordförandens överinseende. Han vittnar här om avdelningarnas engagemang till stöd för den dömande verksamheten.

EN ADMINISTRATION I DEN EUROPEISKA RÄTTSKIPNINGENS TJÄNST

En rättslig institution är först och främst en **arkitektonisk struktur** – både bokstavligt och bildligt – och detta var särskilt tydligt under år 2019. Under året fullbordades såväl uppförandet av EU-domstolens *Palais*-byggnad som den reform av unionens domstolsstruktur som är ett resultat av förordning 2015/2422.

Vad gäller institutionens byggnader invigdes således, den 19 september 2019, **domstolens tredje torn**, Luxemburgs högsta byggnad. Arbetet med uppförandet avslutades inom det fastställda tidsschemat och med iakttagande av de ursprungliga budgetramarna och strängast tänkbara miljökrav. Det tredje tornet hyser de avdelningar inom generaldirektoratet för flerspråkighet som hittills delvis varit utlokaliserade, och för första gången på 20 år är nu hela domstolens personal samlad på en och samma plats. Domstolens drygt 2 200 anställda arbetar numera under samma tak och rör sig dagligen i det gemensamma Galleriet. Utöver de dagliga effektivitetsvinster som följer härav symboliserar detta också personalens sammanhållning i deras arbete i den europeiska rättsskipningens tjänst.

När det gäller den **institutionella strukturen** har den tredje och sista etappen av reformen av tribunalen avslutats i och med

att de sista 8 nyutnämnda domarna påbörjade sin tjänstgöring. Tribunalen har hädanefter två ledamöter per medlemsstat. De olika tjänsteavdelningarna har alla bistått tribunalen vid denna omorganisation och vid mottagandet av de nya ledamöterna. Att reformen har gett resultat kan redan konstateras genom den markanta förkortningen av handläggningstiderna (se sidan 59). Av en slump, och som ytterligare en symbol, sammanfaller slutförandet av reformen med tribunalens 30-årsjubileum, vilket högtidlighölls den 25 september, samma datum som de 12 första domarna tillträdde sin tjänst år 1989, i samband med ett symposium på temat "Europeiska unionens tribunal i den digitala tidsåldern" (se sidan 65).

En rättslig institution innefattar dock även en **administration** – kvinnor och män som i sitt dagliga arbete stöder de dömande instanserna.

Ständiga **kvalitets- och effektivitetssträvanden** bidrar till att förbättra administrationens stöd till de dömande instansernas hantering av den ökande måltillströmningen och de utmaningar som följer av att målen är av allt mer varierat slag. För detta ändamål påbörjades under år 2019 flera projekt, både vad gäller teknisk utveckling och organisatoriska förändringar.

Exempelvis utvidgades den förbehandling av målen som direktoratet för forskning och dokumentation utför vad gäller begäran om förhandsavgörande och prövningstillstånd vid överklagande. Direktoratet för forskning och dokumentation uppnådde även samordningsfördelar tillsammans med kommunikationsdirektoratet när det gäller utarbetandet av pressmeddelanden och Årsrapporten om den dömande verksamheten. Biblioteksdirektoratet införde ett nytt verktyg för sökning i doktrin och breddade innehållet i bibliotekets katalog på bibliotekets väg mot att utvecklas till ett dokumentationscentrum för kunskap. För sin del fortsatte direktoratet för informationsteknik, efter att ha undersökt vilka behov som finns hos kabinetten och övriga avdelningar, sitt arbete i syfte att införa ett integrerat målhanteringssystem, för vilket ett upphandlingsförfarande inleddes i augusti 2019. Som ett led i en strategi för att öka arbetsflexibiliteten har likaså ett omfattande projekt för att byta ut personalens it-utrustning påbörjats. Parallellt följer institutionen noga vilka möjligheter artificiell intelligens skulle kunna erbjuda för domstolens specifika behov. De första stegen har redan tagits inom generaldirektoratet för flerspråkighet som har börjat använda ett verktyg grundat på så kallad neural översättning. Tack vare denna teknik kommer översättningstjänsten att kunna hantera en ökande arbetsbörda samtidigt som de båda principer som ligger till grund för flerspråkigheten bevaras: varje person som vänder sig till EU-domstolen ska kunna göra det på det språk som han eller hon väljer, och rättspraxis ska finnas tillgänglig på vart och ett av de 24 officiella språk som talas av Europeiska unionens medborgare.

Personaldirektoratet bistod, i sin egenskap av ansvarig för fortbildning och arbetsmiljöfrågor, samtliga avdelningar vid genomförandet av dessa olika projekt. En rad olika initiativ genomfördes således under året. Bland dessa kan nämnas så kallad *jobshadowing*, som främjar utbyte av bästa praxis och ett närmare samarbete mellan avdelningarna, ett program för vidare managementutbildning för chefer på mellannivå och högre nivå och ett system för tillfälligt distansarbete. Det sistnämnda är ett led i utvecklingen mot en modernare och mer flexibel organisation av arbetet.

EU-domstolen är en rättslig institution som följer med i sin tid, men även en institution öppen för allmänheten och som underlättar **tillgång till information** och **kunskapsspridning**.

I november 2019 beslutade EU-domstolen och de högsta domstolar som är medlemmar i **Europeiska unionens domstolsnätverk** att offentliggöra – på webbplatsen Curia och på samtliga EU-språk – samtliga begäran om förhandsavgörande som kommit in till EU-domstolen sedan den 1 juli 2018, liksom nationella domstolars avgöranden som rör EU-rätten och andra skrifter med vetenskapligt eller pedagogiskt innehåll som utarbetats av nätverkets medlemsdomstolar på de språk som dessa valt att använda. Domare, advokater och forskare från hela världen har hädanefter tillgång till en ojämförligt rikhaltig dokumentation rörande EU-rätten och dess tillämpning i medlemsstaterna.

Domstolen är redan aktiv på Twitter och YouTube och har som ett led i sin **digitala strategi** utvidgat kommunikationskanalerna genom att i december 2019 öppna ett LinkedIn-konto. Efter bara några dagars användning av plattformen hade domstolen 30 000 följare, och den kan på detta sätt dela nyheter om den dömande verksamheten och om institutionen på ett yrkesnätverk och därigenom ge intresserade (jurister, journalister, enskilda personer) enkel tillgång till olika aspekter av domstolens verksamhet (målens handläggning, meddelanden, evenemang).

Domstolen är dock väl medveten om att det – utöver de möjligheter som den digitala tekniken erbjuder – är mycket viktigt med personliga möten och är även i fortsättningen mycket mån om det årliga **domarmötet** (ett tredagarsseminarium där fler än 150 nationella domare deltar) och **Öppet hus-dagen**. Denna hade år 2019 ett rekordhøgt antal besökare (nära 5 000 besökare), vilket vittnar om det intresse ett sådant evenemang väcker hos allmänheten.

Denna översikt över det gångna årets verksamhet visar att EU-domstolen – den rättsliga garanten för en union grundad på lag och rätt och respekten för demokratiska värden – har för avsikt att målmedvetet, i institutionellt och administrativt hänseende, sträva efter modernisering med målsättningen att uppnå hög kvalitet, effektivitet och flerspråkig öppenhet mot omvärlden.

Alfredo Calot Escobar
Justitiesekreterare

B | DOMSTOLEN UTVIDGAR SIN NÄRVARO PÅ SOCIALA NÄTVERK

För en offentlig institution är det en demokratisk skyldighet att informera medborgarna. Envägskommunikation betraktas inte heller längre som effektiv kommunikation. Sociala nätverk har blivit oundgängliga för moderna myndigheter som vill kommunicera effektivt med allmänheten. Tack vare dessa nya kommunikationsmedel riktar sig EU-domstolen i dag inte endast till journalister och jurister utan även, och framför allt, till medborgarna. Alla användare av sociala medier kan numera ta del av information om de mål som domstolen och tribunalen prövar, domar och förslag till avgörande, evenemang på institutionen, lediga tjänster och andra publikationer för specialister eller av allmänt intresse.

Domstolen är redan mycket aktiv och röner stor framgång på Twitter (två konton sedan år 2013 – ett på engelska och ett på franska) och YouTube (domstolen använder sig av denna kanal sedan år 2017), men som ett led i sin digitala strategi önskar den främja tillgången till rättslig information ytterligare.

Sedan år 2019 har institutionen därför ett eget konto på det sociala yrkesnätverket **LinkedIn**. Domstolen har en stadigt ökande skara av följare (från fler än 22 000 i november 2019 till fler än 30 000 den 31 december samma år, det vill säga en ökning med 34 procent på två månader) och utfallet av närvaron på denna plattform har överstigit alla förväntningar. Den genomsnittliga **engagemangsfrekvensen** på domstolens konto – 5,95 procent i december – är avsevärt högre än den genomsnittliga engagemangsfrekvensen på hela LinkedIn (0,054 procent) och varje publicering på institutionens konto ses av fler än 10 000 användare.

Domstolen skapade för första gången, år 2019, en **Facebook Event**-sida som uteslutande ägnades åt Öppet hus-dagen, både före evenemanget (med filmade intervjuer med volontärer, nedräkning till

dagen och mycket annan praktisk information) och under evenemanget (med smakprov, timme för timme, av de olika programpunkterna). Denna sida nådde ut till närmare 70 000 personer. Det rekordhöga antalet besökare under Öppet hus-dagen (fler än 4 800) vittnar om hur framgångsrik domstolens kampanj på Facebook var.

Domstolens båda **Twitter**-konton har också varit mycket populära under hela år 2019 med sammanlagt fler än 81 000 följare den 31 december och en genomsnittlig engagemangsfrekvens på mellan 2 och 3 procent (betydligt högre än den genomsnittliga engagemangsfrekvensen på hela Twitter, som ligger på 0,03 procent).

Domstolens aktivitet på **YouTube** har haft stor framgång, och stärkt av denna positiva erfarenhet har den lagt till tre nya animerade kortfilmer som handlar om domstolens arbetssätt och inverkan av dess rättspraxis på medborgarnas liv. I filmerna berättas om domstolens rättspraxis på områdena sport, den digitala världen och miljö. Hela serien består numera av 13 videor som finns på 23 officiella EU-språk. Antalet visningar på YouTube har under år 2019 ökat med 50 procent jämfört med år 2018.

Följ oss på våra sociala nätverk!

Twitter EN

Twitter FR

LinkedIn

YouTube

Engagemangsfrekvensen anger hur stor andel av följarna som har agerat på en tweet genom att "gilla" eller "retweeta". Sådan aktivitet visar graden av deras intresse för den information som sprids via Twitter.

C | EN MILJÖMEDVETEN INSTITUTION

EU-domstolen driver sedan flera år en ambitiös miljöpolicy i syfte att uppfylla de strängaste kraven i fråga om hållbar utveckling och miljöskydd.

Detta fasta miljöengagemang är institutionens ledstjärna i de olika byggnadsprojekt den genomför och i den dagliga förvaltningen av institutionens resurser. Ett bevis på detta är domstolens **EMAS-registrering** (Eco-Management and Audit Scheme) sedan år 2016.

EMAS-Certifieringen, som inrättades genom en EU-förordning och som tilldelas organisationer som uppfyller stränga krav i fråga om miljöpolitik och ansträngningar för miljöskydd och hållbar utveckling, utgör således ett stort erkännande av domstolens ekologiska engagemang och höga miljöprestanda.

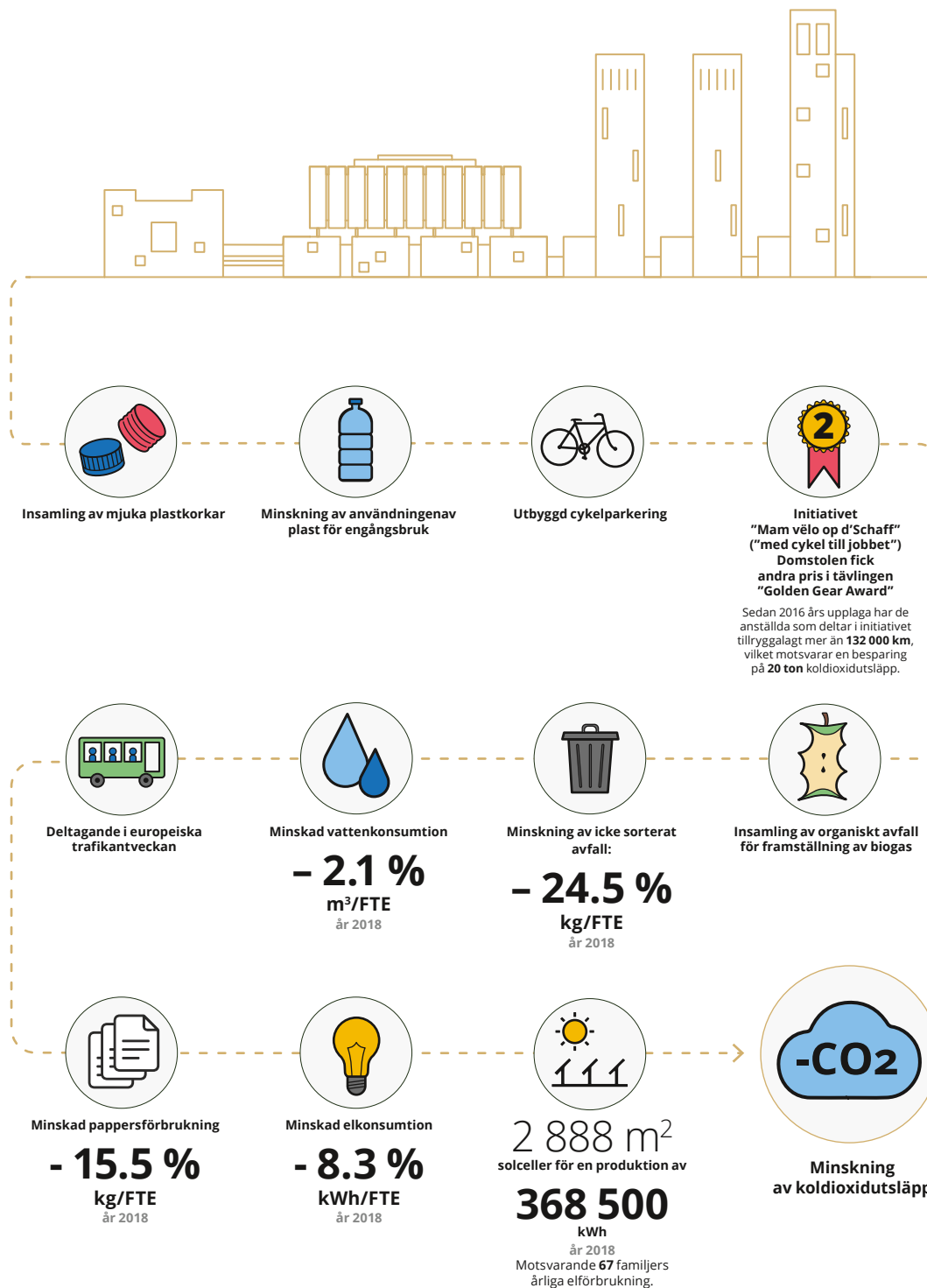
I domstolens årliga **miljöredovisning** redogörs ingående för institutionens miljöprestanda och för pågående och planerade projekt för att skydda miljön.

I en **onlinekurs** informeras alla nyanställda vid domstolen om olika miljöaspekter av det dagliga arbetet, exempelvis vad gäller användning av datorer, skrivare och annan kontorsutrustning, energi, vatten, avfallshantering och resor till och från arbetet.

Bland de konkreta åtgärderna har domstolen satt upp som mål att minska andelen **återvinningsbart avfall** i kategorin osorterat avfall med 10 % under perioden 2016–2018. I själva verket blev minskningen 24,5 procent och det ursprungliga målet överträffades således med god marginal.

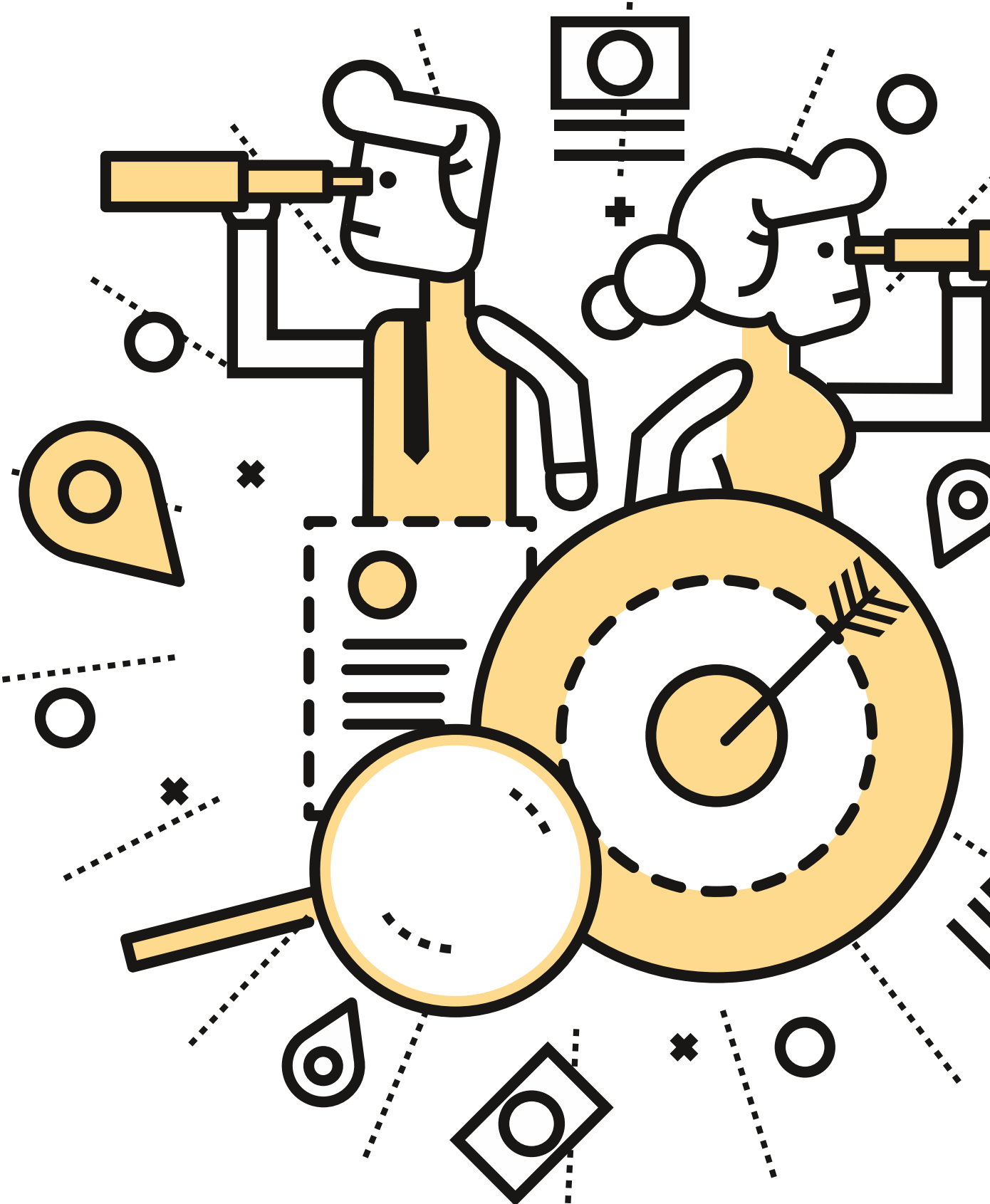
Applikationen e-Curia (se sidan 26) för utväxling av juridiska dokument mellan å ena sidan parternas företrädare och å andra sidan domstolen och tribunalen har en positiv inverkan på miljön. Som exempel kan nämnas att samtliga inlagor som under år 2019 (närmare en miljon sidor) överförts till domstolen och tribunalen via e-Curia hade getts in i pappersformat med bifogade bestyrkta kopior skulle det ha genererat fler än 5 miljoner sidor, motsvarande ungefär 12,5 ton papper som dessutom hade behövt fysiskt transporteras ända till Luxemburg.

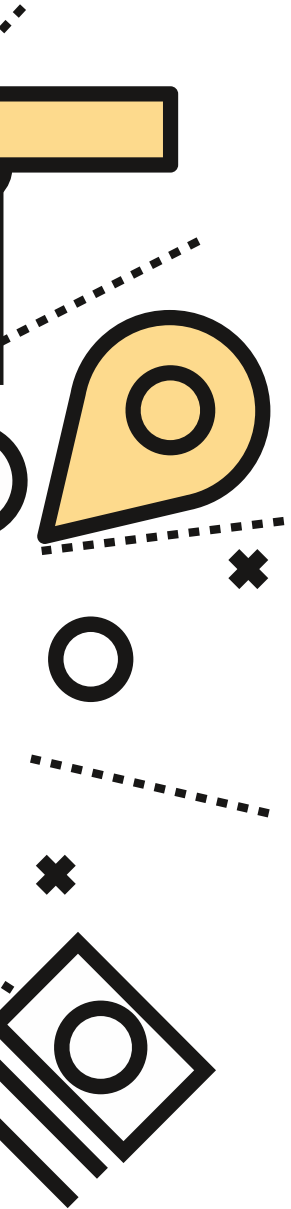

Heltidsekvivalenter (FTE – full time equivalent) är en enhet som gör det möjligt att mäta yrkesverksamheten oberoende av skillnader vad gäller antalet arbetstimmar per vecka för varje anställd till följd av olika arbetstidsupplägg.

Miljöindikatorerna avseende vatten, avfall, papper och elektricitet är desamma som **år 2018**. Förändringarna anges i förhållande till referensåret 2015.

FRAMTIDSVISIONER

FÖRBEREDA INSTITUTIONEN INFÖR DET NYA DECENNIETS UTMANINGAR

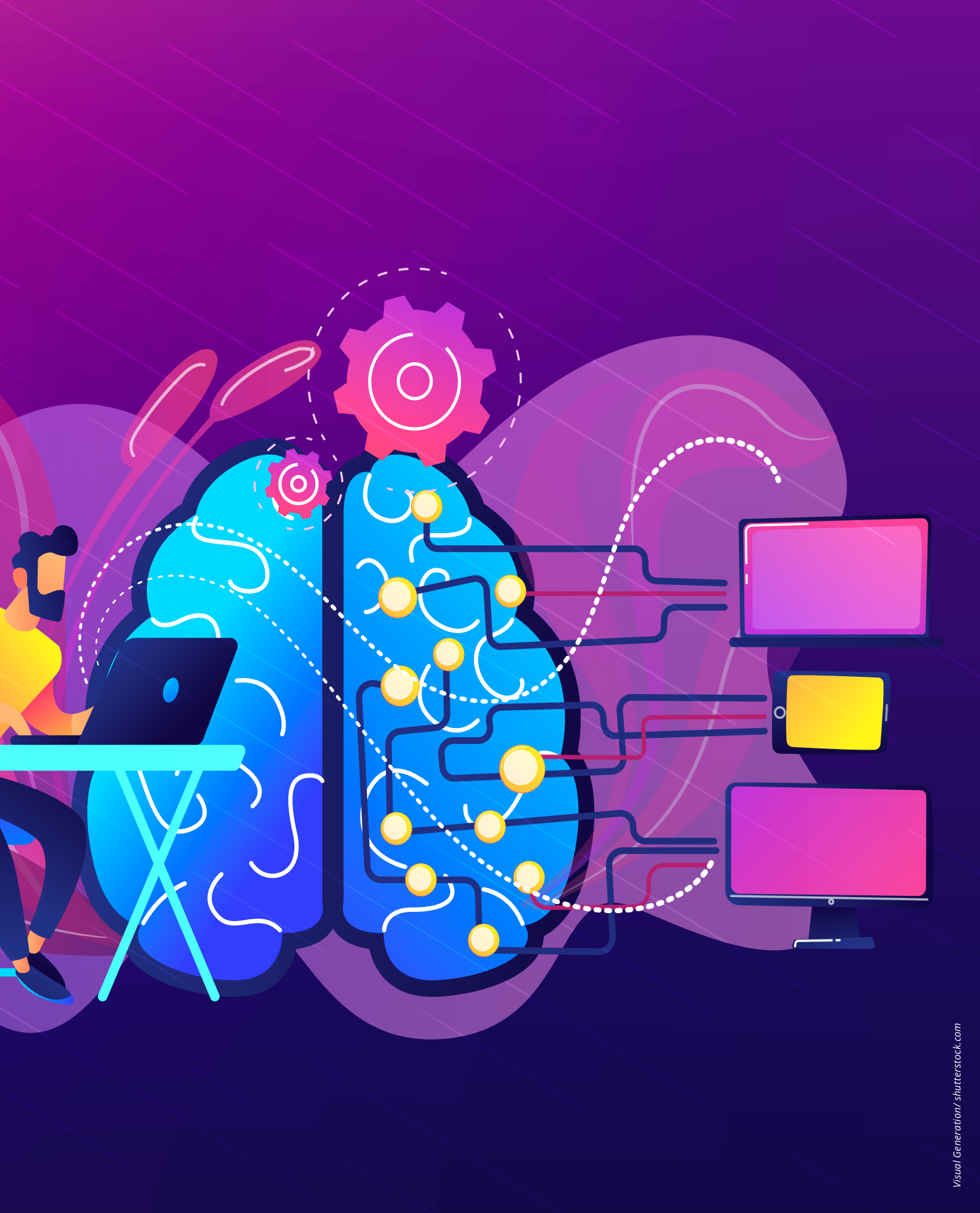
År 2020 är början på ett nytt decennium och mycket pekar mot att det blir ett avgörande år för unionsdomstolarna i flera avseenden.

När det gäller den dömande verksamheten ger den rekordhöga måltillströmningen till domstolen och tribunalen under år 2019 en föraning om den utmaning som väntar institutionen under innevarande år: ökad produktivitet med bibehållen effektivitets- och kvalitetsnivå. Trenden mot en ökning av måltillströmningen verkar hålla i sig år efter år och det är inte omöjligt att situationen utvecklas bland annat till följd av brexit, inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten, ökningen av antalet mål rörande bank- och finanssektorn och möjligheten att domstolen får ta emot ytterligare miljömål som en följd av "Den europeiska gröna given".

För att föregripa denna utveckling har domstolen redan nu inriktat sig på att söka efter moderna och effektiva resurser. De möjligheter som artificiell intelligens erbjuder kommer att ha en betydelsefull plats i institutionens reflektion, särskilt vad gäller dess tillämpning på området för juridisk översättning, juridisk forskning och analys av rättspraxis.

I enlighet med förordning 2015/2422 genom vilken reformen av unionens domstolsstruktur beslutades, ska domstolen även under år 2020 utarbeta sin rapport till Europaparlamentet, rådet och kommissionen om tribunalens funktionssätt.

oja a
ogle
oja li

HÅLL DIG
UPPDATERAD!

Använd sökmotorn för tillgång till domstolens och tribunalens praxis via webbplatsen Curia:

curia.europa.eu

Följ rättspraxis och andra nyheter från domstolen:

- via [pressmeddelanden som publiceras på adressen](https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/sv/) https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/sv/
- genom att prenumerera på domstolens [RSS-flöde](https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_18503/sv/) på följande adress: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_18503/sv/
- genom att följa institutionens **Twitter-konto**: [@CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) eller [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- genom att följa institutionens **LinkedIn**-konto
- genom att ladda ner **appen CVRIA** för smarttelefoner och datorplattor

För ytterligare information om domstolens verksamhet:

- besök webbsidan för [Årsrapporten 2019](https://curia.europa.eu/jcms/AnnualReport): curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
  - Årsöversikten
  - Rapporten om den dömande verksamheten
  - Förvaltningsrapporten
- Titta på [kortfilmerna på YouTube](#)

Tillgång till institutionens handlingar:

- de [historiska arkiven](https://curia.europa.eu/jcms/archive): curia.europa.eu/jcms/archive
- [administrativa handlingar](https://curia.europa.eu/jcms/documents): curia.europa.eu/jcms/documents

Besök EU-domstolen

- Institutionen erbjuder grupper ett individuellt [besöksprogram](https://curia.europa.eu/jcms/visits) utifrån varje grupps intressen (möjlighet att närvara vid en förhandling, guidade besök av domstolens lokaler och konstverk, studiebesök): curia.europa.eu/jcms/visits
- Genom ett [virtuellt besök](https://curia.europa.eu/visit360/) kan du även flyga över domstolens byggnader och komma in där utan att resa hemifrån: curia.europa.eu/visit360/

För all information om institutionen:

- Använd [kontaktformuläret](https://curia.europa.eu/jcms/contact): curia.europa.eu/jcms/contact

EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

DOMSTOLEN
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TFN +352 4303-1

TRIBUNALEN
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TFN +352 4303-1

Domstolen på internet:

<http://www.curia.europa.eu>

Färdigställd i februari 2020

Uppgifter per den 31.12.2019

Varken institutionen eller någon person som agerar för institutionens räkning ansvarar för användningen av ovanstående information.

Luxemburg: Europeiska unionens domstol
Direktoratet för kommunikation
Enheten för elektroniska publikationer och media

Foton © Europeiska unionen, 2019–2020

Kopiering tillåten med angivande av källan.

All användning eller återgivning av fotografier och andra dokument till vilka Europeiska unionen inte innehar upphovsrätten är förbjuden utan upphovsrättsinnehavarens tillåtelse.

PRINT	QD-AQ-20-001-SV-C	ISBN 978-92-829-3322-0	ISSN 2467-1436	doi:10.2862/558992
PDF	QD-AQ-20-001-SV-N	ISBN 978-92-829-3309-1	ISSN 2467-1665	doi:10.2862/719708

EUROPEISKA UNIONENS
DOMSTOL

Direktoratet för kommunikation
Enheten för elektroniska publikationer och media

maj 2020

